

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1.70
Sobotni izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEČ

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat „ 13 „
 za trikrat „ 10 „
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 18 vin.
Poslano:
 enostolpna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Balkanski zapletljaj.

DEMOBILIZACIJE NE BO.

Dunaj, 14. maja. O današnji skupni ministrijski konferenci se poroča s poučene strani: Ni se sklenilo, da se odpuste rezervisti domov, le toliko so se dogovorili, da bodo proizvedovali, če so kakšne olajšave mogoče in čakajo nadaljnjih pojasnil v bodočem ministrskem svetu. Grof Stürgkh jutri v seji poslanske zbornice ne poda nikake izjave, ker se v avstrijski zbornici itak ne bo mogoče izogniti razpravi o zunanjih politiki. Če bi se pa kljub temu kaka razprava vnela, namerava vlada zbornico odgoditi in zasedanje zaključiti. Nekaj udeležencev konference je izjavil: Današnji skupni ministrijski svet o vprašanju odpusta rezervistov ni ničesar sklenil. Če se stanje zniža, bo šlo le za neznatno število v posebnih okoliščinah. Zvišano mirovno stanje za zdaj ostane in se more šele znižati, ko tudi balkanske države svoje armade znižajo na mirovno stanje, ko se sklene mir in ko se rešijo sporna vprašanja med zavezniki, osobito med Srbijo in Bulgarijo, in gospodarsko - politična vprašanja monarhije z balkanskimi državami in s Turčijo. Ko se to izvede, je čas splošnega razoroženja. V dobro poučenih krogih se tudi trdi, da tudi potem, ko se razoroženje izvede, ostane zvišano stanje na severovzhodni in jugovzhodni fronti. Višje stanje, ki je obstajalo na južnovzhodni fronti tudi ob normalnih časih deloma pri tam nameščenih četah, se ohrani tako, da bodo rezervisti primerno k orožni vaji pozvani. Upajo, da s primerno razdelitvijo stanja čet povišano prezenčno stanje pri obmejnih armadnih zborih trajno vzdrže.

OGRSKA ANEKTIRALA ADA KALEH.

Dunaj, 14. maja. Avstro-ogrsko korespondenca poroča iz Orsove: Turški otok Ada Kaleh, ki leži blizu Orsove, je v imenu ogrske vlade v ponedeljek ogrski višji župan stolice Krasso Sereny. dr. Zoltan Medve, anektiral. V ponedeljek so prišli na otok višji župan dr. Medve, župan Aurel Issekutz in višji stolški sodnik v Orsovi Podratzki. Spremljal jih je orožniški častnik s štirimi orožniki. Podali so se v vladno poslopje, kjer jih je sprejel turški guverner otoka Šerif Edin bej. Dr. Medve je odprl edikt ogrske vlade, ki ga je prečital in

ki mu naroča, naj v imenu cesarja in kralja Ada Kaleh anektira. Višji župan je nato kratko nagovoril navzoče ogrske funkcionarje in izjavil, da se otok, ki so ga pravkar anektirali, prideli stolici Krasso Sereny. Obljubil je, da hoče strogo na to paziti, da bodo spoštovali oblasti verske navade prebivalstva in je stolške uradnike prosil, naj gledajo na to, da se prebivalci prej ko mogoče smatrajo za polnovredne ogrske državljane. Končno je višji župan pozval oršovskega višjega sodnika, naj prevzame upravne posle na otoku. O formalnem aktu so sestavili zapisnik. Turški guverner, katerega so tudi pozvali, naj zapisnik podpiše, je izjavil, da aneksije ne more vzeti na znanje, ni hotel podpisati, ter je protestiral proti aneksiji, ker nima od turške vlade nobenih instrukcij. Izjavil je, da obvesti svojo vladno o aneksiji. Dr. Medve je izjavil, da protesta ne more vzeti na znanje in je guvernerja povabil, naj ostane na otoku, dokler ne dobi instrukcij. Višji župan je nato ukazal na otok izkrcati oddelek orožnikov, nakar se je vrnila komisija v Orsovo. Guverner Šerif Edin bej je obvestil o aneksiji svojo vladno. Trdi se, da hoče Porta proti aneksiji energično protestirati.

Dunaj, 14. maja. Iz Szegedina so na otok Ada Kaleh odposlali 150 orožnikov.

Dunaj, 14. maja. Otok Adah Kaleh je 1 1/2 kilometra dolg in 300 metrov širok, leži v Donavi ob ogrsko-rumunsko-srbski meji. Od ogrskega donavskega brega je 200 m, od srbskega pa 400 m oddaljen. Na otoku leži trg Ada Kaleh s 3000 prebivalci in z utrdбами, ki so pa že razpadle. Utrdbe so zgradili, ko je bil cesar Karl VI. vladar otoka, da zapro plovbo po Donavi, da ščitijo mejo in da dobe oporišče, da zadržijo eventualen prehod Turkov čez Donavo. Otok je leta 1716. osvojil princ Evgen in je ostal avstrijski do leta 1738., ko so ga Turki štiri tedne oblegali in ga končno zavzeli. Avstrija je leta 1790. Ada Kaleh zopet osvojila, a ga ob miru v Sistovu zopet Turčiji odstopila. Ko so leta 1867. Turki srbske trdnjave zapustili, je s privoljenjem Avstro-Ogrske ostal otok turški. Berolinski kongres je pa na ta otoček pozabil. Avstro-Ogrska je otok anektirala, ker bi sicer glasom mirovnih preliminarjev, ki odstopajo balkanskim zaveznikom vse turško ozemlje zapadno od Enosa-Midije, pripadel najbrže Srbiji. Otočič ima precejšen strateški pomen.

Budimpešta, 14. maja. Turški guverner otoka se je odpeljal na Dunaj, da se posvetoje s turškim poslanikom. Turčija bo proti aneksiji pri velesilah protestirala.

SKADER IZROČEN VELESILAM.

Skader, 15. maja. Včeraj opoldne je stopila najprej častna straža, za katero so dale ladje vsake države po štiri moške z zastavo, na suho. Potem se je izkrcal general Burney's častniki vseh pri blokadi udeleženi držav. Častna straža jih je vojaško pozdravila. Nato so se izkrcali oddelki, ki so imeli za sestiti Skader. Skupna četa je bila sestavljena iz 300 Angležev, 200 Francozov, 200 Italijanov, 200 Avstrijcev in 100 Nemcev. Na ta način sta trojeva in vzajemna trojica enakomerno zastopani, vsaka po 500 mož. Na pristanišču je pozdravil mednarodne čete major Martinović v imenu črnogorske vojske. Z admiralom Burneyem na čelu je četa odkorakala v Skader. Na mostu čez Bojano je stala črnogorska častna stoltnija in je izkazala četam čast. General Bečir je s svojim štabom pričakoval admirala Burneya v sprejemni dvorani poveljniške palače. Ko je Burney prišel s svojim spremstvom, je izpregovoril general Bečir v francoskem jeziku:

»Sledeč usodi svojega predhodnika, junaškega branitelja Skadra Esad paše, ki je hotel imeti mesto do zadnjega trenutka, polagam oblast nad mestom v Vaše roke. S tem izpolnjujem voljo in željo vrhovnega vojnega gospodarja Črne gore, prepuščajoč Vam to drago mesto, s katerim smo spojeni po zgodovini svoje vojske. Toda med tem, ko se je Esad paša vdal sili orožja, se umikam jaz besedi združenih velesil. Izročajoč mesto zastopnikom armad velesil, imam v tem žalostnem trenutku edino željo, da ne bi nikdar nihče oskrnil grobov naših številnih junakov, ki so padli pred tem mestom.«

Admiral Burney je odgovoril s kratkimi ljubeznivimi besedami.

Nato se je izvršila izmenjava posadke. Črnogorska garnizija je odkorakala, medtem ko so ji mednarodne čete izkazale vojaško čast, straža se je izmenjala in mednarodni oddelek je zasedel mesto. Pred odhodom iz trdnjave je dejal general Bečir žurnalistom, da so bile govorice o dogovorjenem igri med Esadom in Črnogorci enostavno izmišljene, kar je razvidno že iz dejstva, da so imeli Črnogorci pri obleganju in naskokih 1200 mrtvih in ranjenih. Esad paša je poslal šele zadnjo uro parlamenterja, ki je ponudil kapitulacijo. Predsnočjem je skušala večja četa Malisorov udreti v Skader. Prišlo je do kratkega boja in Malisori so pobegnili.

BLOKADA ODPRAVLJENA.

Cetinje, 14. maja. Angleški admiral je obvestil črnogorsko vladno po angleškem poslaniku na Cetinju, da se mednarodna blokada danes ob 2. popoldne odpravi.

ZAVEZNIKI MED SEBOJ. — SRBIJA BULGARIJI NI NAZNANILA, DA ZASEDENEGA OZEMLJA NE ZAPUSTI. — SRBIJA ZAHTEVA LE REVIZIJO POGODBE.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno.) Včeraj in danes so se po Belgradu širile razburilive vesti, da je srbsko-bulgarsko razmerje skrajno napeto; današnja »Politika« je pa prinesla »avtentične« vesti (ki jih razširja po svetu tudi »Neues Wiener Tagblatt«), da je vlada predsnočnjim sklenila vztrajati na zahtevah Srbije glede razdelitve Makedonije, to pa na podlagi dveh poročil vojvode Putnika o vojni pripravljenosti Srbije. Včeraj da je srbska vlada preko svojega solijskega poslanika Spalajkovića bulgarski vladni pismeno in deciderano naznanila svoje stališče, da za nobeno ceno ne misli odstopiti ozemlja na desni strani Vardarja in da se bo branila z vsemi sredstvi. — Te vesti se pa na merodajnih mestih kategorično dementujejo; ministrijski svet se je vršil še ponoči zato, ker se v popoldanski seji ni mogel obdelati ves predloženi material. V večerni seji so se reševali samo nujne tekoče stvari. Seji je prisostvoval tudi londonski delegat Nikolić, predno se je odpeljal v London. Srbska vlada ni bulgarski ničesar naznanila, najmanj pa preko Spalajkovića, ki je sedaj v Belgradu. S tem odpadejo tudi vse kombinacije, ki spravljajo vojvodo Putnika v zvezo z namišljenimi koraki srbske vlade.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno.) S strani srbske vlade in vseh treznih političnih krogov so se storili koraki, da se vpliva na gotovi del časopisja, da se ne spušča v polemiko z bulgarskimi listi, ker se Srbiji ni treba razburjati, pa tudi nasprotnikom se ne sme dati prilike, da kažejo nanjo kot na izzivalko. Srbija nikakor neče enostavno odpovedati pogodbe z Bulgarijo, marveč se bo dogovarjala, da se pogodba revidira, to pa s stališča, da se balkanska zveza postavi na soliden temelj v soglasju z novimi razmerami in posledicami vojne. Akcija v tem pravcu se bo vodila med obema vladama in med delegati v Londonu, zato se bo nekoliko zavlekla. Samo v skrajnem slučaju bodo posredovale tretje sile, toda ne samo Rusija, marveč tudi ostale velesile; to pa zato, da se Evropa izogne vsakemu mednarodnemu sporu.

Carigrad, 14. maja. Nek tukajšnji zelo ugledni in informirani bulgarski diplomat

LISTEK.

Kdo je slavil 50letnico Slomškove smrti.

(Na Slomšek-Einspielerjevi slavnosti v »Unionu« v Ljubljani govoril dr. Ant. Medved, profesor v Mariboru.)

Slavna gospoda! Pozdrav Vam prinesem od Vaših sester in bratov onkraj Save, iskren pozdrav iz dežele Slomškove, iz slovenskega dela zelene Štajerske. S pozdravom združim obenem prisrčno zahvalo, da ste priredili našemu slavnemu štajerskemu rojaku, škofu Slomšku, tako veliko slavnost v beli Ljubljani, v središču naše slovenske domovine. Ne čudim se, da ste priredili le-to slavnost, ravnali ste, kakor Vam velevala dolžnost: kdor si je največ pridobil velikih zaslug za vso slovensko domovino, njega mora tudi slaviti cela domovina, posebno pa njeno središče; v takem slučaju ne poznamo posameznih slovenskih dežel, temveč le skupno slovensko očetnjo, ki mora ceniti zasluge svojih vrlih sinov.

Slovesno je bilo lansko leto, posebno na Štajerskem, v lavantinski vladikovini. Obhajali smo petdesetletnico Slomškove smrti. Tolikih časti še naše ljudstvo ni izkazovalo nobenemu rojaku, kakor lani velikemu Slomšku. Vsak

večji kraj, od mest in trgov do poslednje planinske vasi, je hotel imeti svojo Slomškovo slavnost. V velikih množicah je prihajalo ljudstvo poslušat navdušene govore o Slomšku; divilo se je na Slomškovih pesmih, ki so donele raz odrov; občudovalo je delovanje Slomškovo. Na drugih narodnih svečanostih opazujemo oduševljenje, vidimo žareti oči v narodni ljubezni — toda na Slomškovih slavnostih smo videli več: videli smo teči solze ganljivosti, solze ljubezni do narodnega ljubljence Slomška! Odkod tolika ljubezen? Odkod tako ganljiv spomin?...

Ko je Slomšek postal škof, ga je s slavošpevom pozdravil njegov občudovalec Frančišek Kosar. Med drugim poje o njem:

Veseli se mati prava,
 Ko časti se njeni sin;
 Le raduj se mati Slava,
 Tvoj najboljši ta je sin.

Boli, ko vsi, je tebe ljubil,
 Boli, ko vsi, te ljubi še.
 Boli, ko vsi, da te se trudil —
 Ali dokazov treba je?

Slomškova ljubezen do slovenskega naroda in njegove obilne zasluge so bile vzrok in povod, da je ljudstvo tako plamenito na Slomškovih slavnostih izrazilo svojo hvalečnost in svojo ljubezen do Slomška. Počastilo je s tem samega sebe, ker je pokazalo, da ve poveljevat zasluge

svojih delavnih mož. Slava njim, ki se vse svoje življenje trudijo za čast in blagor millega nam naroda!

Danes sklenemo 50letnico Slomškove smrti. Veličastno jo sklenemo. Vsled Vaše ogromne udeležbe na tej slavnosti smemo imenovati nocojšnjo svečanost krono vseh Slomškovih slavnosti ob petdesetletnici. Bela Ljubljana — dostojno počasti njega, ki je bil knez katoliške Cerkve, a zraven junaški vitez med boritelji za narodna prava in neustrašen delavec za narodno prosveto in narodni blagor.

Ko sklepamo 50letnico Slomškove smrti, ozirno se nazaj na vse svečanosti, ki so se priredile Slomšku na čast. Ves pregled — takorekoč bilanco — o njih nam bode najbolje razjasnil odgovor na vprašanje: Kdo je slavil petdesetletnico Slomškove smrti? Iz le-tega odgovora bomo izpredvideli kje, pri kom in zakaj je našel Slomšek toliko priznanja, češčenja in ljubezni med slovenskim narodom?

I.

V prvi vrsti je Slomška slavila slovenska mladina. Priredile so se šolske slovesnosti; na javnih svečanostih je mladina s petjem, s prednašanjem in z govori najbolj ognjevitov povzdignila Slomškov sloves. Prav tako — slovenska

mladina! Nikogar ni Slomšek tako ljubil, kakor tebe, mladina; nikomur ni posvetil toliko svojih moči, kakor ravno tebi. Slomšek je vzor slovenskega odgojitelja. Po pravici slovi kot naš največji pedagog. Z mladino je bil ves čas svojega delovanja v najtesnejši zvezi: kot priprosti duhovnik, pozneje kot škof, kot šolski nadzornik, kot merodajen svetovalec naučnega ministristva. Ko je videl, da pomanjkuje skoraj povsod šol, je osnoval nedeljske šole ter je pisal zanje odlične knjige in modra navodila. Velik del mladine na kmetih je užival poduk le v nedeljskih šolah, koje je Slomšek tako priprosto, a vendar tako plodonosno zasnoval. Za tebe, šolska mladina, je Slomšek spisal svoje najbolj izvirno in temeljito delo, knjigo »Blaže in Nežica«, katero sta domovina in inozemstvo občudovala. Tebi je zlagal nedolžne, nežne pesmice, s katerimi te ni hotel samo kratkočasiti, temveč obenem i podučevati. Tebi je zapel »Preljubo veselje, o j kje si doma?«, tebi »Glasni zvonček naše vesti« in mnogo drugih. Otroške duše, njenih želj in hrepenenj, njenih zmožnosti in lastnosti ni nikdo boljše poznal kakor Slomšek; raditega pa tudi ni nikdo mladini segel tako globoko v srce z neprimerljivo priprostostjo, spojeno z očetovsko ljubeznijo, kakor on. Ker je poznal pomen mladine za razvoj vsakega naroda, zato se je zanio toliko potrudil. V mladini

je izjavil, da tako Gešov, kakor Venizelos in Pašić trdno sedijo v sedlu in da se vsled tega ni bati, da bi izgubili vajeti iz rok. Nihče ne želi vojske med zavezniki in državniki jo bodo tudi znali preprečiti. Taka vojska proti volji Evrope je danes skoro nemogoča. Vsi trije medseboj živahno občujejo, ravnotako vladarji, in so se v marsičem principielno že domenili, javnost se pa ne informuje. Vojaške priprave so le varnostnega značaja.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno.) Politični krogi zatrjujejo, da je položaj dokaj resen, vendar pa nikakor še ne akuten in se ne z ene, ne z druge strani še ni ničesar podvzelo. Srbija odklanja razsodbo Rusije pred revizijo pogodbe, Rusija pa se vsekakor tudi želi izogniti razsojanju. Najbrže se bo poizkusilo celo stvar urediti z direktnimi pogajanjmi, ki se pa še niso začela. Grčija in Srbija sta se glede delitve spoznale ter Grčija podpira srbsko, Srbija pa grško stališče. — Razširila se je vest, da Gešov odstopi, toda poučeni krogi trdijo, da ta vest ni osnovana. Pašićeva vlada bi nikakor ne odstopila preje, predno bi ne bila popolnoma rešena vsa vprašanja, ki so v zvezi z balkansko vojno.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno.) Z vladne strani se odločno dementirajo vesti, da bi bil Pašić s komurkoli iz srbskih vojnih krogov imel kake pogovore o vojni akciji proti Bulgariji.

London, 14. maja. Bivši bulgarski poslanik v Carigradu, Sarafov, odpotuje te dni v Atene, da se prične skupno z bulgarskim poslanikom v Atenah pogajati z grško vlado glede določitve bodoče bulgarsko-grške meje. Na Grškem zelo malo upajo na ugoden izid pogajanj, kar dokazuje posebno dejstvo, da je vlada prepovedala izseljevanje moških od 16. do 41. leta.

VOJAŠKE PRIPRAVE BULGARIJE. — KONCENTRACIJA SRBOV. — ZOPETNE PRASKE MED BULGARI IN GRKI.

Solun, 14. maja. V Solunu je od prvotne bulgarske posadke 3000 mož ostalo samo še 800 mož. Preden so Bulgari odkorakali, je častnik vojake nagovoril, češ, da se bodo kmalu zopet v Solun vrnili. Tako Bulgari kakor Srbi izvajajo velike vojaške priprave. **Bulgarija je že zbrala 100.000 mož med Doiranom in Strumico.** Vsak dan prihajajo vojaški vlaki. Ker po železnica ne morejo prevažati vseh vojakov in vsega vojnega materiala, koraka veliko oddelkov peš v svoje postojanke. Bulgari svojega načrta, vstopi v srbsko ozemlje, ko bodo dovolj močni, niti ne prikrivajo in dobro vedo, da bi Grki Srbom iz Soluna prihiteli na pomoč. S pomočjo prebivalstva, ki je onkraj Gumenice do Veleša bulgarsko, upajo zmagati. Ker bi Grki Srbom morali na pomoč skozi sotesko Demir-Kapu, hočejo Bulgari to sotesko zasedeti, kjer lahko z 20.000 možmi združitev Grkov s Srbi preprečijo in slednje izolirajo. Srbi so pa med Gumenico in Strumico koncentrirali 40.000 mož, na grških pri Negotinu so postavili 40 topov, med Strumico in Velešom pa tabori 100.000 Srbov s 100 topovi. Vojake, ki se iz Soluna in iz Albanije vračajo, odpošiljajo hitro v Makedonijo. (Dozdaj je došlo že 25 parnikov.) Tu se splošno sodi, da izbruhne konflikt med Bulgari in Srbi, oziroma Grki, takoj ko se sklene mir, če ga zadnji trenutek ne prepreči.

Solun, 14. maja. Po zadnjih spopadih med Grki in Bulgari v gorovju Pangao sta obe stranki zopet svoje prvotne postojanke zavzeli. Da preprečijo nadaljnje spopade, nameravajo določiti nevtrarno cono,

je narodna nada in narodna bodočnost, po mladini sodite narodno usodo.

Da bi mladini razbistril njen razum, razširil njeno znanstveno polje, ji oskrbel plemenito in zlato srce ter jo opremil in oščitil za boj v življenju, je bilo Slomškovo goreče kopnjenje, njegovo stremljenje in njegova vroča molitev.

A ne le šolska, temveč tudi odrasla mladina je bila Slomsku vedno neizmerno mila. Slovenska dekleta — kdo vam je spisal knjigo, ki bi vas tako lepo podučevala, vas za vaš časni in večni blagor tako prepričevalno vnela, se tako borila za vašo čast, poštenje in za bujni cvet dušnih kreposti, kakor Slomšek s svojo knjigo »Krščansko devišstvo? In vi, mladeniči — kje najdete toliko dragocenih opominov in naukov, toliko ljubeznivih nasvetov, kakor v Slomškovi knjigi »Življenja srečen pot za mladeniče«?

Slovenska mladina, vneto si Slomska slavila. Stori si s tem svojo sveto dolžnost. On je bil tvoj vzor-učitelj, tvoj do-brotnik, tvoj duševni oče. Ne nehaj ga še nadalje slaviti. A ne pozabi, da bode tvoje slavlje le takrat Slomšku ljubo in obenem tebi v korist, ako se boš ravnala po njegovih naukih ter hodila po potu čednosti in popolnosti, za katero te je vse svoje življenje vnel.

(Konec sledi.)

da bulgarski in grški vojaki ne pridejo več v dotiko. Iz Seresa je odpotovala bulgarska častniška komisija, da izvede pri Augište preiskavo o zadnjih bojih.

Atene, 14. maja. List »Embrós« poroča iz Soluna: Boji med Bulgari in Grki med Dramo in Seresom, ki so nekaj časa prenehali, so se zopet pričeli. Bulgari so s pehoto, kavalerijo in artiljerijo napadli grške prednje straže med Pangero in Eleuthero. Bulgari bi se radi polastili pristanišča Vulsisa, nato bi pa prodirali proti Orphanu, da izolirajo prvo grško brigado in da zasedejo ozemlje onstran Strynona. Boji se nadaljujejo. Oficiozno časopisje ne daje tem praskam velikega pomena.

Belgrad, 14. maja. Vojaški krogi trde, da Bulgarija zbira že deset dni ob srbski meji velike vojaške čete. Vse divizije, ki so raztreseno dislocirane, so dobile ukaz, naj se nasproti srbskim pozicijam koncentrirajo.

Solun, 15. maja. Potniki, došli iz Seresa, pripovedujejo, da se je tam pred kakimi 12 dnevi vršila med Grki in Bulgari krvava bitka, v kateri so bili Grki baje strahovito potolčeni, a so svoj poraz popolnoma zamolčali.

Dunaj, 15. maja. »Südslowische Correspondenz« poroča iz Sofije, da je bulgarska vojna uprava večji del mlajših s Čataldže odpoklicala in jih nadomestila s starejšimi letniki, dočim se odpoklicane čete koncentrujejo proti Srbiji.

PRELIMINARNI MIR SE ŠE NE SKLENE.

London, 14. maja. Konferenca mirov-nih pooblaščenec bo imela svojo prvo sejo najbrže v soboto. Nikakor ni izključeno, da nastanejo že pri prvi seji težave zaradi natančne meje med Bulgarsko in Turčijo. Bulgari žele, da bi jim pripadle vse reke, ki se izlivajo v Marico in Ergeno, čemur pa ugovarja Turčija. O Albaniji, Egejskih otokih in vojni odškodnini se bo šele pozneje razpravljalo. Delegati bodo zborovali zopet v St. Jameski palači. Upanje, da se preliminarni mir kmalu podpiše, ni več tako veliko kakor je bilo izpčetka.

Belgrad, 14. maja. »Samouprava« pobija absolutne pridržke velesil glede Albanije in Egejskih otokov in v imenu Srbije proti temu protestira.

London, 15. maja. (Reuter.) Preliminarni mir se še ne sklenuje, ker se ga še vse balkanske države branijo podpisati. Bulgarija zahteva mejo, ki naj bi šla od Midije preko Seraja po železniški progi Carigrad—Odrin do Airobola preko Margare in Rešijana do Enosa, tako da ustje Marice popolnoma pripade Bulgariji. Srbija želi korekturo albanske meje, Grčija pa odločitev glede egejskih otokov in južne meje Albanije. Na vsak način želi Srbija in Grčija temeljite diskusije teh vprašanj tako med zavezniki samimi kakor med njimi in velesilami. Pa tudi Turčija je začela močno intrigrirati.

ALBANSKO VPRAŠANJE.

Pariz, 14. maja. Peterburški dopisnik »Tempsa« poroča: Rusija namera-va predlagati glede na avstrijsko-laški albanski projekt izboljševalne predloge. Svoj prvotni načrt, da ostane Albanija turška in da obdrži turškega valija, je Rusija opustila in dopušča kandidaturu albanskega kneza.

Cetinje, 14. maja. V Sv. Ivan di Medua je došlo 2500 mož Essad pašove armade, ki se prepeljejo v Turčijo po parnikih, ki jih iz Carigrada pričakujejo.

Carigrad, 14. maja. Prva dva turška transportna parnika, ki bosta turške vojske iz Albanije v Turčijo prepeljala, sta odplula v Valono in Drač.

Drač, 14. maja. Turške čete, ki so še v Albaniji pod poveljstvom Džavid paše, se bodo vkrcavale v Draču in Lješ. Vsak drugi dan bo po ena transportna ladja v vsaki teh dveh luk odplajala po en oddelk vojaštva s konji, topovi in vojnimi materialom. Prva dva oddelka odideta jutri. V Lješ se vkrcava 1500 mož, 12 topov in 500 konj, v Draču pa vsega skupaj 3000 mož, 15 gorskih topov in 1500 konj. Do konca maja ima biti odhod končan. Vojaki ne bodo prepelani v Carigrad, ampak v Smirno in druge luke Male Azije.

IZGUBE ZAVEZNIKOV.

Sofija, 15. maja. Po službenih podatkih je izgubila Bulgarija v vojski 32.000 mrtvih in 53.000 ranjenih, 3100 vojakov je bilo vjetih. Srbija je imela 20.000 do 27.000 mrtvih in ranjenih, Grška 11.000 do 15.000 mrtvih in ranjenih, Črnagora pa 7000 mrtvih in ranjenih. Mobilizirala pa je Bulgarija: 216.000 infanterije, 72.000 specialnih čet (pionirji, tren), 50.000 rezerve, 50.000 domobranstva, 2 letnika milice, vsega skupaj z domobranstvom 70.000 mož, 15.000 ma-

kedonskih prostovoljcev, 30.000 vnovičnih vojakov iz Makedonije, 70.000 mož za pripravo in saniteto in 50.000 mož za varnostno službo.

FINANČNA KOMISIJA.

Pariz, 14. maja. Mednarodna finančna komisija, ki so jo bili že enkrat odgodeli, se odpravi najbrže šele proti koncu meseca. Pooblaščenca vzajemne trojice baje pripravljajo dokaze, da ima Turčija dovolj virov, da lahko plača vojno odškodnino, kakor jo zahtevajo zavezniki.

KONKORDAT SRBIJE Z VATIKANOM.

Belgrad, 14. maja. (Izvirno.) Komisija za konkordat je izročila vladi svoje poročilo; v kratkem se začne dogovori z Vatikanom.

ANGLEŠKOTURŠKA POGODBA. — GRE ŽE ZA AZIJSKO TURČIJO.

Carigrad, 14. maja. »Tasvir i Efkiar« poroča, da se po nameravani angleško-turški pogodbi, ki se kmalu sklenuje, zagotovi angleški vpliv v Kuvajtu in da namerava Anglija ustanoviti gospodarsko središče v Bahamari ter zgraditi pristanišče v Basori. Anglija dovoli Turčiji zato predumem 3 milijonov funtov, da se izvedejo preosnove v Siriji in v Vzhodni Anatoliji, kakor tudi Angleži Turkom preskrbe posojilo, da zgradi 6 križaric. Obrat železniške proge Basora-Kuvajt se prepusti Angležem.

London, 14. maja. O pogajanjih med Turki in Angleži se veliko ugiba. Bagdadška železnica igra veliko vlogo. Sodi se, da Angleži dobe koncesijo za progo Bagdad—Basora. Pogajajo se tudi o Perzijskem zalivu in o turško-perzijski meji; ob južni meji je interesirana Anglija, na severni pa Rusija, ki se v Carigradu naravnost pogaja. Ni še gotovo, če turška vlada vsem predlogom pritrdi. »Times« objavlja danes članek, ki zahteva reforme v Mali Aziji, kar smatrajo za migljej s kolom Turčiji. List se peča z nevarnostmi, ki groze azijski Turčiji in sodi: Če bo potreba Turčiji po skupnem studiju velesil dokazati neizogibno potrebo dalekosežnih preosnov z evropskim sodelovanjem in pod evropsko kontrolo, bo evropski koncert postal vplivnejši instrument, kakršen je zdaj. Če Turčija svoje azijske hiše zdaj ne uredi, se mora prej ali slej ravno tako podreti, kakor se je njena hiša v Evropi podrla. Ker pa Turčija v Aziji nima takih pravnih dedičev, kakršne je imela v Evropi, bi se direktna intervencija velesil ne mogla preprečiti.

SRBSKO POSOJILLO V FRANCIJI.

Pariz, 15. maja. Bančni konzorcij je dovolil Srbiji 200 milijonov frankov posojila in ji od tega anticipiral že 20 milijonov.

III. mladeniški labor v Velikovcu na Koroškem.

Na binkoštni ponedeljek je priredila slovenska krščanskosocialna Zveza za Koroško v St. Rupertu pri Velikovcu III. mladeniški labor. Bil je ta labor impozantna manifestacija patriotičnega vernega ljudstva.

Ob 10. uri predpoldne je daroval dr. Ehrlich, podpredsednik Zveze, slovesno sv. mašo za vse vdeležence shoda. G. župnik Poljanec je v lepi pridigi pozival slovensko mladino k čistosti in treznosti. Posebno za Koroško je ta klic važen. Gospodarji koroški silno tožijo nad propadlostjo mladine in poslov. Ni več zvestobe, pridnosti in poštenosti; vse se pogreza v močvirje žganja in nečistosti. Pazimo, da se ne bo tudi v Podjuni, kjer so razmere še dosti boljše, ravnotako zgodilo. Po pridigi je blagoslovil g. dekan Čemer iz Velikovca zastavo izobraževalnega društva »Lipa« v Velikovcu, ki je sploh prva društvena zastava na Koroškem. Kumovala je gospa Pogačnik iz Velikovca. Po božji službi se je vršil shod v telovadnici »Narodne šole«. Vhod je bil lepo okrašen in zastave so vihrale raz streho. Pozdravil je vse navzoče g. kanonik Dobrovc in predsednik velikovskega društva Čarf.

Popoldne se je vršil krasen shod ob pol 3. uri. Kot prvi govornik je nastopil državni poslanec Grafenauer ter je slavil spomin Andreja Einspielerja, prvoritelja koroških Slovencev. Ljudstvo, ki se ga je nabralo do 500, je seveda izvrstnim izvajanjem in duhovitim opazkam g. poslanca silno ploskalo. Posebno na velikovskih tleh je Andrej Einspieler kot nekdanji deželni posla-

nec tega okraja v dobrem spominu. G. poslanec je znal vzbuditi s svojo nedosegljivo govorniško spretnostjo v vseh poslušalcih zanimanje in navdušenje za vzore in vodilne ideje blagega Andreja Einspielerja. — Drugi govornik dr. Ehrlich je dokazal, da mora cela naša organizacija, ki je združena v S. K. S. Z., se opirati na veliko idejo, veliko misel, in to je misel »Bog med nami«, kot jo nam ravno nudi evharistija. Vzgojiti moramo evharistično ljudstvo. Samo tako ljudstvo bo v stanu se opirati propadlosti, ki je na Koroškem že glasovita. Bolezen današnjega časa je slabost volje, breznačajnost. Zdravilo za to bolezen je evharistija.

Ob koncu je po dvorani zaoril veličastni trikratni »živio« cesarju Francu Jožefu in svetemu očetu Piju X. S tem je ljudstvo samo zamašilo usta vsem onim, ki klepetajo nekaj o veleizdaji med Slovenci.

Veličastnega zborovanja so se udeležila društva iz Železne Kaple, Dobrelvasi, Globasnice, Skocijana, Šmihela, Pliberka, Kazaz, Vogrč, Guštajna, Rude, Važenberga, St. Tomaža, Kloštra in Dješk.

Slovenska krščanskosocialna zveza je s tem zopet pokazala, kako z vso močjo širi pravo omiko, krepost, pravost in zmernost med ljudi. — Fove-dati moramo pri tem nekaj trpkih besedi. — Zborovali smo v pravem pome-nu besede v senci bajonetov. En cel du-cat žandarjev je mas varovalo in ščitilo. Vlada je poslala tudi svojega zastopnika na zborovanje, vladnega komisarja g. Kaki. Mi smo zato hvaležni! Naj vlada na lastne ušesa sliši, kakšna načela se na naših shodih razširjajo! Ako bi sam deželni predsednik govoril, bi ne mogel bolj lojalno, cesarsko, pošteno, značajno versko govoriti. Voj-skušemo se proti alkoholu! To je avstrijsko! Navdušujemo se za cesarja, to je cesarsko! Voj-skušemo se proti ne-naravnosti in za krepostno življenje, to je menda tudi patriotično! Ampak to se mora zgoditi na Koroškem pod sen-co bajonetov. Duhovnike so opoldne na kosilo v Veliko spremljevali orožniki z nasajenimi bajoneti! Za Boga! Naj se potem Avstrija ne čudi, ako se govori o koroškem vilajetu. Kdo pa je tisti, proti kateremu in pred katerim so orož-niki Slovence varovali? Velikovsko ljudstvo? Ne! To ljudstvo bi še z mazin-cem ne ganilo! To ljudstvo je mirno! Ljudstvo v resnici ne razume, kaj je hudega na tem, ako je zunaj v St. Rup-ertu velika maša in slovenski shod. Nasprotno! Denar pride v Velikovec! Popolnoma umetno, brez vsake podla-ge v ljudstvu so oče Nagele razburili deželno vlado v Celovcu ter jo nafa-bali: da preti v Velikovec velikanski polom! Najbolj zanimivo pri tem pa je, da Velikovčanov ni v jezo spravilo! Orožniki, komisar in zborovalci, vsi skup so si mislili: cel Velikovec je ko-medija! Glavni komedijant je pa g. po-slanec Nagele!

Dnevne novice.

— **Italijanska pravna fakulteta.** Z Du'naja poročajo: Razširila se je vest, da bo poročevalec proračunskega odseka dr. Rosner v današnji odseki seji predložil poročilo o predlogi za ustanovitev italijanske pravne fakultete v Trstu. Govori se, da bodo zastopniki italijanskih strank v ju-trišnji seniorski konferenci zahtevali, da se v proračunskem odseku sprejeta fakul-tna predloga postavi na dnevni red v ple-numu in se še tekom poletnega zasedanja reši. Temu nasproti se s slovanske strani izjavlja, da bodo razprave glede italijanske fakultete v plenumu zadele na najhujši od-por Jugoslovanov, ki bodo to predlogo z vsemi sredstvi pobijali.

— **Iz načelstvene seje Jugoslovan-ske Strokovne Zveze.** V seji načelstva J. S. Z. dne 14. majnika 1913 se je načelstvo sledeče konstituiralo: načelnik deželni odbornik dr. Ivan Zajec, I. podnačelnik Miha Moškerc, II. pod-načelnik dr. Lovro Pogačnik, III. podnačelnik Ivan Kosec, glavni tajnik dr. Jakob Mohorič, glavni blagajnik Bogumil Remec, njega namestnica Leopoldina Dolenc, zapisnikar Francišek Kerhne, njega namestnica Ivanka Brate. — Na znanje se je vzelo, da se priredi bodoče tri nedelje na Štajerskem 6, na Kranjskem 1, na Koroškem 1 in na Primorskem 1 shod. Načelstvo je tudi odobrilo besedilo resolucije, ki se stavi na letošnjem katoliškem shodu o delavskih zadevah. Poročal je načelnik dr. Ivan Zajec. — Prihodnja seja bo v sredo, dne 21. t. m., ob četrta na 7. uro zvečer v »Ljudskem domu«, in sicer v knjižnici S. K. S. Z.

— **Kako je »Zarja« učena.** Glasilo slovenske socialne demokracije objav-lja več člankov o »Izkoriščanju mase po molitvi«. Člankar se peča z vsemi

mogočimi verstvi, bogovi in duhovni in se dela sila modrega. Kako pa verstva v resnici pozna, to dokazuje zlasti sledeči stavek: »Verstvo mohamedancev izhaja brez pekla, ga sploh nima! Vsak gimnazijec, ki je predelal v tretjem razredu Kaspertovo zgodovino srednjega veka, ve, da je Mohamed med svoje temeljne verske dogme sprejel tudi ono o peklu. Iz tega bi sledilo, da učeni »Zarjin« člankar ni prišel preko drugega razreda c. kr. državne gimnazije. Mohamed ni učil samo pekla, marveč je je v nestetih surah v še bolj živih barvah slikal nego je katoliški cerkveni učniki in je celo tiste, ki v peklo ne verujejo, v svoji 52. suri tako-le obsodil: »Gorje tistim, ki poslanca božjega dolže laži! Na sodnji dan bodo pahnjeni v peklenski ogenj. To je tisti ogenj, ki ga neverniki razglašajo za bajko! Tedaj se bodo v njem pekli in prejeli kazni za svoja dejanja.« (11—16.) »Zarjin« člankar je tedaj tudi po mohamedanskem verstvu v peklo obsojen, če se prej ne izpreobrne. Sicer bi vsak bosanski musliman »Z.« znanstvenika lahko poučil, da tvori vera v peklo tudi v današnjem izlazu enega glavnih naukov izlama, in sicer v vseh njegovih sektah in povsod, kjer časte Alaha in njegovega preroka. Tajili so peklo zgolj arabski filozofi v srednjem veku, ki so pa sploh bili racionalisti, kojih nauki pa se izlama niso prijeli, pač pa evropskih brezvercev in posebno po njih naših — socialdemokratov.

— **Francija pada, Rusija napreduje.** Znani francoski nacionalni ekonom Théry objavlja glede naraščanja prebivalstva v Franciji, Nemčiji in Rusiji sledeče števila: Leta 1900. je znašalo prebivalstvo Francije 38,962.000, Nemčije 56,367.000 duš, na 100 Francozov torej 145 Nemcev. — Leta 1912. Francozov 39,672.000, Nemcev 65,783.000, na 100 Francozov 166 Nemcev. — Leta 1924. bo Francozov 40,394.000, Nemcev 76,769.000, na 100 Francozov 190 Nemcev. — Leta 1936. bo 41,129.000 Francozov, Nemcev 89,589.000, na 100 Francozov 218 Nemcev. — Leta 1948. bo 41,878.000 Francozov, Nemcev 104,550.000, na 100 Francozov 250 Nemcev. — Privera med Nemčijo in Rusijo pa je: Leta 1900. je bilo Nemcev 56,367.000, Rusov 103,281.000, na 100 Nemcev 183 Rusov. — Leta 1912. je bilo Nemcev 65,783.000, Rusov 139,581.000, na 100 Nemcev 212 Rusov. — Leta 1924. bo Nemcev 76,769.000, Rusov 188,644.000, na 100 Nemcev 246 Rusov. — Leta 1936. bo Nemcev 89,589.000, Rusov 254,952.000, na 100 Nemcev 285 Rusov. — Leta 1948. bo 104,550.000 Nemcev, Rusov 344,568.000, na 100 Nemcev 330 Rusov. — Danes je Nemcev 65,783.000, Francozov 39,672.000, Rusov 139,581.000; Rusov in Francozov nasproti Nemcem 179,253.000, leta 1948. pa bo stalo 104,550.000 Nemcem nasproti 385,446.000 Rusov in Francozov.

— **Birmanih je bilo v kranjskem dekanatu** zadnje dni: v Bésnici 109, v Kranju 488, v Lomu 53, v Trčiču 562, v Kovorju 98, v Krizih 222, v Dupljah 94 in v Podbrezjah 90.

— **Bulgarska akademija znanosti** v Sofiji je aprila meseca slovanskim akademijam in učenim društvom poslala »Izjavo« o Makedoniji, da je malone vsa Makedonija etnografski, jezično in po nacionalni zavesti bulgarska in mora zato pripasti Bulgarski Akademiji je s to »Izjavo« povdarjala znanstveni temelj bulgarskih političnih zahtev. Predsednik »Maticeslovenske« je bulgarski akademiji odgovoril, da se na temelju rezultatov etnografskih in jezikoslovnih znanosti ne morejo rešiti slovanski politični problemi; znanost namreč more in mora le konstatirati, da je Makedonija izmed tistih mnogih slovanskih pokrajin, kjer se močno opaža prehajanje iz enega elementa v drugega v smislu kontinuiteta jezika in narodopisnih posebnosti; nacionalna slovanska zavest o pripadnosti k enemu ali drugemu slovanskemu narodu pa je zlasti v takih razmerah stvar slučajev in vnanjih vplivov. Znanost torej mora konstatirati le kontinuum in ji zato v takih političnih vprašanjih ne gre beseda. — Poljski »Swiat Słowiański« je spričo »Izjave« bulgarske akademije pisal: »Predno se je odločilo, da izpregovori akademija v taki obliki, se je vršilo sigurno ne malo posvetovanje in ne samo s člani akademije.«

— **Veliko hrvaško katoliško gimnazijo** zgradi v Zagrebu nadškof dr. Bauer v dogovoru s senjskim in dja-kovskim škofom. V gimnaziji bo prostora za 400 dijakov.

— **Ne posnemajte petelinovega petja.** Na Brodu, pol ure oddaljenem od Novega mesta, se je pripetila 11. maja znamenita zgodbica. Neža Sušteršič je ukradla Jože Lojku, čevljarju v Regerčivasi petelina. Za to tatvino je izvedel dobrovoljček mizar Jernej Sitar in je hodil v mraku pred nje hišo oponašati

petelina. Ko je tako »kikirikale«, je dobil prvi dan od Neže Sušteršič velik z vodo napolnjen pisker v hrbet. Pojavil pa se je zopet drugi dan. Kikirikal je že precej časa. Sušteršič je že spala, a to petelinovo petje jo je prebudilo; vstala je in vzela 3 m dolg hlod in odšla pred hišo. Ko je Sitar zapetelinčil, je udrihnila izza vogala po njegovem pregrešnem telesu in je odšla v hišo. Ko je pa ta hitel v hišo, ji je skočil na pomoč še njen mož Anton in sta z združenimi močmi s Sitarjem prav korenito obračunala. Drugi dan je uvidel Sitar, da ni več za delo, da mu je oko rosno in zelo oteklo in da je po životu popolnoma črn. Zato se je podal v bolnišnico v Kandijo. Tam pa so mu rekli, da bo najbrže ob oko.

— **Nesreča.** Dne 9. t. m. sta kopala pri Čatežu na Dolenjskem na takozvanem kraju »Kincolj« 50letni Ant. Smolič, posestnik, in 30letni hlapec Jernej Poznik iz Vel. Loke. Kar se je odtrgalo in ta dva pokopala, Jernej Poznik se je zadušil. Smolič pa so pravočasno rešili. Ta je zadobil več poškodb in so mu zlomljena rebra.

— **Krvna osveta.** V noči dne 12. t. mes. je stopil na novomeškem trgu vseučilišnik Emil Stefanovič k avskultantu Jakobu Jermanu, ki se je s svojim prijateljem sprehajal, ter mu dejal, da hoče z njim govoriti. Ta, nič slabega slutec, mu to odkloni. Stefanovič pa ga v istem hipu lopne s palico po levem senu, da se ta zgrudi. Nezvestnega so potem odpeljali k zdravniku. Poškodovan ga je najbrže težko. Vzrok je opuščena zaroka njene sestre Zore.

— **Nezaslišan slučaj trpinčenja živali** se je pripetil te dni na Hujah pri Kranju. Zidarski mojster g. Ivan Bidovec je proti večeru izpustil svojega lovskega psa na prosto. Čez pol ure se je pes vrnil, silno cvileč in tuleč. Ko je lastnik pregledal psa, kaj mu je, je zapazil, da je psu nekdo prerezal kožo čez pleča ter mu jo nato potegnil čez glavo, nakar ga je zopet izpustil. Uboga žival se je zvijala vsled bolečin. Gospod Bidovec je moral psa ustreliti. V okolici Kranja je nekaj takih sirovežev, kateri imajo za posebno veselje trpinčenje psov, zato priporočamo, da bi merodajne oblasti neutegoma poskrbele, da se izsledi ta okrutnež in naj ga potem sodišče kar najstrožje obsodi.

— **Zopet nesreča vsled zanemarjenja otrok.** Posestnica Franciška Luznar na Mlaki je pustila dne 4. majnika svoje štiri majhne otroke v starosti od pol do sedem let same doma in šla v Kranj. Triletni Peter je med tem časom iztaknil na omari užgalice, s katerimi se je igral. Užgalice so se vnele in tudi dečkova obleka. Starejši sestrici sta kmalu priskočili na pomoč in polivali dečka z vodo, toda bilo je prepozno, zakaj deček je bil že tako hudo opečen, da je drugi dan umrl.

— **Posledice kritičnih dni v Kotoru.** Vojne priprave v Kotoru bodo tamošnjemu prebivalstvu ostale dolgo časa v slabem spominu. Iz vojnih ozirov so posekali krasni hrastov gozd nad trinitaškim prelazom; tudi v obsegu visokega Vermaca, blizu krtolskega zaliva in Krivošija so posekali mnogo drevja. Koliko je padlo pod sekiro oljk, mandelnov in cepljenih kostanjev! Poljske zidove, ki si jih je ljudstvo s težko muko proti tatovom in živini napravilo, so porušili, da kamen ni ostal na kamenu. Podrli so tudi mnogo hiš. Vsled mnogobrojnih vojaških čet so cene živilom silno poskočile. Treba bo velikih svot, da se ljudstvu povzročena škoda povrne.

— **Umrli** je na Dunaju med. dr. Julij Hofmann, star 74 let.

— **Dečka umoril.** V Berlinu so zaprli 30 letnega Jožefa Ritter, pristojnega v Zagorje na Kranjskem. Priznal je, da se je npravno pregrešil nad dečkom Oto Klachnom, ki mu je večkrat šel po pivu. Ker je Klachn zahteval 100 mark z grožnjo, da ga drugače ovadi, ga je Ritter umoril.

— **Razširjenje novomeškega kolodvora** se je oddalo gradbeni tvrdki dr. Samohrd, ki gradi tudi oni del nove belokranjske železniške proge, ki sega tik do novomeškega kolodvora. Razširjevalna dela so se že začela; izsekati se bodo morali gosti gozdčki ob državni cesti.

— **Znanje polkovnih jezikov** name-rava vojno ministrstvo na ta način pospeševati, da se bodo odslej mladi poročniki v svrhu priučitve nenemških jezikov pošiljali za dobo od treh do štirih mesecev v kraje dotične narodnosti. V poštev pridejo večji kraji brez garnizij, kjer stanuje kak vpokojeni častnik, ki bi prevzel jezikovni pouk in sprejel častnika na hrano in stanovanje. Za jezikovni pouk bi se dotičnemu vpokojenemu častniku priznala primerna remuneracija. V slučaju, ko bi ne bilo dovolj primernih vpokojenih častnikov na razpolago, bi se za jezikovni pouk izročil tudi lahko duhovnikom in učiteljem.

— **Nove orglje z dvema manualoma** je postavil g. Zupan iz Kamnegorice v župni cerkvi v Mavčicah. Sestavljene so po modernih zahtevah. Glasovi srebričasti, lepo ubrani. Omara prav lična. Dne 20. maja jih bo blagoslovil g. knezoškof poleg birmovanja. — Gasilni dom je postavljen.

— **Z Jadranske razstave.** Pri ogledovanju Jadranske razstave vzbuja obiskovalcu posebno pozornost razstava tvrdke A. Zankl sinovi v Gradcu, ki ima tudi v našem mestu podružnico pod tvrdko Adolf Hauptmanna nasl. A. Zankl sinovi. V rotundi, neposredno ob južnem portalu ležeča, se odkriva obiskovalcu bujnopestra slika: razstava tvornice za barvo A. Zankl sinovi v Gradcu. Ozadje krije slika, predstavlja joča »Večnega mornarja«; iz valov Adrije molé kvišku boja in svetilnik, čigar železna konstrukcija je pleskana s svinca prosto, rjo zabranjujočo barvo in pa s kovinastodiamantno barvo. Prstene in kemične barve, barve za signale, laki za vrtno pohištvo in mnogo drugega izpopolnjuje to prireditel. Na krasno opremljeni deski beremo, da je tvrdka založnik c. kr. pomorske oblasti v Trstu, c. kr. pomorske arsenalu v Pulju, avstrijskega Lloydja, Stabilimento tecnico, Cantiere Navale v Trstu itd. Gotovo častno izpričevalo o delomožnosti imenovane tvrdke.

Društva.

— **Društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin** je imelo svoj ustanovni občni zbor v Gorici dne 11. maja t. l. Prihiti so kmetijski strokovnjaki iz Štajerske, Kranjske, Goriške, Istre in iz Trsta, medtem ko so dalmatinski svojo odsotnost zaradi neugodnih prometnih razmer opravičili. Razen teh je opravičilo še 14 kmetijskih učiteljev svojo odsotnost. V imenu pripravljalnega odbora je pozdravil navzoče ravnatelj Viljem Rohrman ter v kratkem poudarjal potrebo organizacije kmetijskih učiteljev. Opozarja tudi, da se snuje državna zveza kmetijskih učiteljev, v kateri moremo dobiti primerno zastopstvo le po društvu. Spominja se tudi, medtem ko se vsi navzoči s sedežev dvignejo, umrlega tovariša A. Planinskega. Nato poda besedo poslovodji Rudolf Zdolšek, ki obriše nakratko delovanje pripravljalnega odbora. Nato sprejmejo navzoči vseh 35 dosedaj prijavljenih članov. Sledile so potem volitve v načelstvo in društveni odbor. V načelstvo so bili izvoljeni gg.: ravnatelj Viljem Rohrman (načelnik), c. kr. vinarski nadzornik Bohuslav Skalicky (načelnika namestnik), strokovni učitelj Rudolf Zdolšek (poslovodja). V društveni odbor so izvoli gg.: Ivan Belle, št. Jur; Anton Strekelj, Gorica; Fran Trampuš, Pazin; Guido Vardabasso, Poreč; Stanko Ožanič, Zader; Marko Marčič, Korčula. Pregledovalcem računov se izvolita gg. Ivo Sancin in Josip Zabavnik. Nadzornik Skalicky predloži program za delovanje tekočega leta. Predvsem bo moralo društvo skrbeti, da se spišejo učne knjige za slovenske kmetijske šole. Nadalje se mora društvo zavzeti, da se uredi gnotne in službene razmere kmetijskih učiteljev in da se pritegnejo h kmetijskemu pouku le kvalificirane moči. Ob priliki razstav in drugih kmetijskih prireditev ima prireditel odbor skupne sestanke. Lokalne sestanke pa naj sklicujejo tudi posamezni odborniki. Slednjič se še sklene, da priredi načelstvo kataster vseh javnih strokovnih mest južnih dežel. Prihodnji občni zbor se ima sklicati na binkošno nedeljo v Pulj. Po skupnem kosilu so se podali udeleženci na goriško kmetijsko šolo, kjer so se udeležili sprejema tudi gojenke gospodinskih šole v narodnih nošah in kjer so pod vodstvom gospe Štrekeljnovce z znano gostoljubnostjo postregle. Gospod ravnatelj nam pa je preskrbel zanimivo poskušnjo goriških vin. Z večernim vlakom so pohitili udeleženci v Trst, kjer se je v hotelu »Balkan« vršila poskušnja raznih vin, ki je bila posebno zanimiva zaradi tega, ker je bilo mogoče primerjati pridelke iste vrste iz raznih južnih dežel. Da se je naš program na tako poučen način zaključil, se imamo zahvaliti vinarskemu nadzorniku Zabavniku. Omogočili so pa to tudi razni gospodje in korporacije, ki so podarili v ta namen svoje pridelke. Razstavljena so bila vina: bratov Kleinoscheg v Gradcu, Štajerske hranilnice v Gradcu, Državne vzorne kleti v Novem mestu, Kmetijske šole v Poreču, Franc Trampuša v Pazinu in oskrbništvu škofijske menze na Krku. Posebno zahvalo mora izreči društvu tudi gosp. namestniškemu svetniku Pipitzu, ki je s svojo navzočnostjo počastil društveni večer.

— **Slov. katol. izobražev. društvo Selo—Moste** vabi k prireditvi, ki se vrši v nedeljo, dne 18. maja t. l., povodom godu društvenega predsednika preč. g. Janko Petriča. Začetek ob 5. uri popoldne. — K obilni udeležbi vabi odbor. — **Šišensko prosvetno društvo** priredi letos posebni romarski vlak na Trsat. Odhod iz Ljubljane dne 5. julija okrog 2. ure popoldne, prihod nazaj v Ljubljano

dne 6. julija zvečer ob 9. uri. Nazaj grede si hočemo ogledati Opatijo in Postojnsko jamo. Cena bo znašala za III. razred 9, za II. razred 12, za I. razred 15 K. V tem znesku je že zapopadana vožnja s parobrodom in vstopnina v Postojnsko jamo. Prosi se za mnogoštevilno udeležbo. Kdor se želi udeležiti, naj se oglasi najkasneje do 5. junija pri p. Marijofilu Holecček, kaplanu frančiškanske župnije v Ljubljani, ki bo zglasitve sprejemal in dajal tudi vsa druga potrebna navodila. — Odbor.

Štajerske novice.

— **Š Hrvaški tatovi na Spod. Štajerskem.** 8. t. m. ponoči so hrvaški tatovi vlomili v trgovino Andreja Kosa v Drenovcu blizu Celja. V blagu in denarju so odnesli 2000 K vrednosti. Isto noč so vlomili v shrambo pri župniku Rudolfu Raktelju in odnesli vso zalogo mesa, slanine, jaje in masti. Tatvine, katerih sled vodi na Hrvaško, se v teh krajih že dalj časa ponavljajo; tatov se doslej še ni posrečilo zasačiti.

— **Š »Zarja«** v Gradcu priredi v soboto, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer II. redni občni zbor z običajnim sporedom v društvenih prostorih.

— **Š Sijajna zmagaja naših obmejnih slovenskih mož.** V Jarenini, ki je za št. Iljem najvažnejša narodna obmejna trdnjava med Mariborom in št. Iljem, so pri občinskih volitvah zmagaali katoliško misleči slovenski kmetje v vseh treh razredih. V Jarenini je že od nekdaj vrl slovenski rod, izobražen, varčen in ponosen na svojo lepo domovino. Trezni, verni in premožni so naši vrli Jareninčani. Liberalnih in nemškotarskih naukov ne marajo. Že Slomšek je slavil Jareninčane kot vrle Slovence in katoličane. Tam deluje vrlo Bralno društvo, Dekliška in Mladeniška zveza, Marijine družbe za vse stanove, gospodarska druga, Posojilnica in še druge koristne naprave. Jareninčani so res v pravem pomenu besede napredni. Südmarka, šulferajn, »Štajerc«, šnops ali »Marburgerca« ne najde tam pristašev. Slava Jarenini slovenski!

— **Š Konstantinova slavnost v Mariboru.** Knezoškofijsko dijaško semenišče priredi v nedeljo, dne 18. maja t. l., ob 5. uri popoldne Konstantinovo slavnost s petjem, tamburanjem, deklamacijo in slavnostnim govorom ter igro »Mlini pod zemljo ali Zadnje ure poganstva v Rimu«, gledališna igra v petih dejanjih, kjer nastopi 23 oseb. Dejanje se vrši v Rimu v času »zadnjih ur poganstva«. P. n. gg. duhovnike ter drugi prijatelji dijaške mladine so prijazno vabljeni.

— **Š Tečaj.** Na mariborski deželni vinarski in sadjarski šoli se bo vršil od 9. do 14. junija poletni tečaj za pridelovanje vina in sadja, združen z tečajem za viničarje. — Na državni gozdarski šoli v Gušterwerku pri Marijinem Celju pa se začne s 1. septembrom 11mesečni gozdarski tečaj, za katerega razpisuje deželni odbor šest ustanov. — Na deželni podkovski šoli v Gradcu se bo vršil od 1. julija naprej polletni tečaj za kovače. Tudi za ta tečaj je razpisanih več deželnih ustanov.

— **Š Glasbeno društvo v Mariboru** priredi v soboto, dne 24. majnika t. l. v »Narodnem domu« vrtni koncert v prid ruske koč.

— **Š Obesil** se je v Mariboru v sredo zjutraj trgovec Reichenberg v hiši Koroska ulica št. 9. Mož je prišel v slabe gospodarske odnose, pa si je vzel življenje.

— **Š Nemška Kmečka zveza** za Štajersko je binkoštno praznike, kakor smo naznanili, imela svoj občni zbor. Zelo važno je, da je med drugim oddala tudi izjavo, v kateri glavno krivdo na nedelavnosti štajerskega deželnega zbora pripisuje majhni skupini v nemški večini (Wastian—Ornig—Negri), ki zavzema proti Slovincem skrajno sovražno stališče. Naši pametni liberalci pa še vedno lajnajo po shodih, da so slovenski poslanci vsega krivi! Nemci so poštenjeji v svoji sodbi kakor slovenski liberalci.

ŠPANSKI KRALJ NE OBIŠČE NEMŠKEGA CESARJA.

Ob obisku španskega kralja Alfonza v Parizu se je najbrže po posredovanju nemških politikov trdilo, da obišče kralj Alfonz tudi nemškega cesarja Viljema. Španski ministrski svet je pa izjavil, da španski kralj ne bo obiskal nemškega cesarja.

NAPETOST MED JAPONCI IN ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI.

V Londonu s skrbjo zasledujejo, ker so strune med Japonci in Združenimi državami vedno bolj napete. Gre za star spor o japonskih naselbinah v Kaliforniji. Japonci nočejo odnehati. Predsednik Wilson dela z vso silo, da spor prepreči, a v Kaliforniji je razpoloženje proti Japonski močno. Boje se, da nastanejo resni zapletljaji.

AMERIKA ODPOŠLJE SVOJE VOJNO BRODOVJE V EVROPO.

Amerikanska vlada namerava v Sredozemsko morje odposlati velikansko brodogojstvo: 21 vojnih ladij, veliko križaric in manjših vojnih ladij. Amerika hoče Evropi dokazati, da je mogoča na morju. Angleških pristanišč Amerikanci ne bodo obiskali.

Primorske vesti.

p Novi poreško-puljski škof. Novoimenovani škof poreško-puljski g. dr. Trifon Pederzoli bode posvečen na Petrovo-Paylovo, dne 29. junija, v baziliki sv. Justa. Slovesne cerkvene posle obavi knez nadškof dr. Franc Sedelj iz Gorice in sufraganski škofje dr. Andrej Karlin iz Trsta, dr. Anton Mahnič iz Krka in dr. Anton Jeglič iz Ljubljane.

p Tržaški deželni zbor včeraj ni mogel zborovati, ker ni bil sklepčen. Prišlo je k seji 28 liberalnih Italijanov, 5 Slovencev in dva socialna demokrata. Vlada je zasedanje zaključila.

p Skrajna beda. V Gorici se je na binkoštni ponedeljek zgrudila na cesti neka Antonija Beltrame, ki stanuje z dvemi svojimi dekletci v podstrešju na Rastelu št. 29. Revica se je od gladi onesvestila. Pomagal ji je najprej neki gimnazijski dijak.

p Živinoreja na Goriškem. Cesar je sankcioniral od goriško-gradišanskega deželnega zbora sklenjeni zakonski osnutek glede povzdige in razvoja živinoreje.

p Pazite na otroke! V nedeljo okrog 1. ure popoldne je pričakovala Hermina Repičeva v Trstu s svojim sinkom soproga, ki je imel vsak čas priti h kosilu. Slonela je s štiri leta starim Robertom na oknu in čakala. Kar naenkrat pa se spomni, da je še nečesa treba in zato je postavila otroka na tla (po svojem zatrdilu) in je odšla v kuhinjo. Medtem pa si je deček baje odprl okno, ki ga je mati preje zaprla in je vsled lastne krivde padel iz tretjega nadstropja na cesto, kjer je obležal mrtev. Vrši se preiskava.

p Poseben vlak na jadransko razstavo. Dne 2. junija odide iz Trsta preko Maribora in Gradca poseben vlak z običajnimi zvezami na Dunaj. Za ta vlak in za vlake vseh postranskih prog se izdajo posebni vozniki listki po znižani ceni, ki bodo veljali za tja in nazaj in s katerimi bo dovoljen enkratni obisk jadranske razstave. Za drugi razred bodo stali listki 43 K, za tretji pa 28 K 20 vin. Nazaj bodo posetniki razstave lahko rabili poljuben vlak brezplačno, za brzovlake pa bo treba dopolnilne karte.

p Posledice sleparskega poslovanja. Pred tremi meseci so zaprli na Reki trgovca z manufakturnim blagom Gabriela Nagliča, ki je zakrivil goljufijo za celih 300.000 kron. Sedaj pa so dali pod ključ še dva njegova sorodnika, trgovca z jestvinami Gius. Nadalicha in nekega Perliča. Oba sta skrivna.

p Selce — morsko kopališče v Hrvaškem Primorju, je po naravi in svoji legi eno najboljših na hrvaški obali. Kopališče samo je urejeno z modernim komfortom; ima 90 kabin z gugalnicami v morju in drsalnico kakor »Gänse-Häufel« na Dunaju. Solne in peščne kopelji na kopališču samem; pred kopališčem igrališče za otroke s pripravi za telovadbo. Za kopališčem velika kavarna in nad njo terasa s krasnim razgledom vse tje do Reke, Opatije in na Utko. Za teraso hotel Rokan, v katerem restavrater g. Heidinger streže gostom z izvrstno jedjo in pijačo; v hotelu samem je 18 sob za tuje. V mestu je mnogo privatnih stanovanj na razpolago, tako da je prostora za 500 gostov. Cene so zmerne, značaj mesta in kopališča hrvaški.

p Nova banka v Trstu. V Trstu namestajo finančni krogi s sodelovanjem dveh velikih denarnih zavodov ustanoviti posebno »zemljiško banko«. Novi zavod bi naj imel bolj internacionalen značaj ter bi se bavil z nakupom in parceliranjem zemljišč.

p Konkurenca pomorskih družb. Med parobrodno družbo Avstro-Amerikana in Canadian Pacific se pri posvetovanju v Parizu vendar ni doseglo obe strani zadovoljujočega sporazuma. Posledica neuspehov je, da je znižala kanadska družba prevoznino na 105 kron, čemur hoče slediti tudi Avstro-Amerikana. Tako bodo naši ljudje skoro lahko hodili malone zastopni v Ameriko. Komu na korist?

p Knez Liechtensteinski v Trstu. V Trstu se mudi vladajoči knez Ivan II. Liechtensteinski. Stanuje v »Excelsior Palace Hotelu«.

p Dom pohujšanja. Neki Alojz Škerlj je imel do sedaj v Langu Santoriju v Trstu hotel pod imenom »Provinciale«, ki je bil pravcato torišče slaboglasnih žensk. Prirejale so pod to streho cele pariške večere in njih nesramnost je segala tako daleč, da niso oken prav nič zapirale ali zastirale. Omenjeni hotel je bil tudi znano zbirališče divjih parov. Sedaj pa je oblast Škerlju hotel zaprla in mu naložila občut-

no globo. Mož je bil radi zvajanja že opetovano kaznovan, kar ga pa ni izpametovalo.

p Nov c. kr. poštni urad so otvorili ta mesec v Moši na Goriškem.

p Nepraktična tatrica. V gostilni »Alla città di Trieste« v Trstu, ki je bila starim Slovincem dobro znana, je ukradla 15 let stara stružnica Berta Debevčeva iz krške okolice na Kranjskem svoji gospodinji zlat kolir, vreden 300 kron, in zlat ščepalnik za 14 K. ter je vse skupaj prodala za — 2 K 50 h. Neumno tatrico so že zaprli.

p Zavod za revno mladino. V soboto predpoldne je v ulici Istria v Trstu položil primorski cesarski namestnik princ Hohendolfe temeljni kamen za novi »Collegio Andreano«, ki bo nekako tržaško »Alojzijevisce«. Podjetje, ki ga je blagoslovil g. škof Karlin, bo nudilo mirno zavetje kakim dvesto dečkom in mladencem, ki bodo obiskovali ljudsko, meščansko ali kako srednjo šolo, ali pa se učili kake obrti. Namenjeno je zlasti otrokom onih revnih pomorščakov in čuvajev na obmorskih svetlinah, ki se ne morejo baviti z vzgojo svojih otrok. Zeleti je, da zavod ne postane kak »recreatorio«, kjer bi se deca sama raznarodovala.

p Za 40letno vzorno službovanje je podelil primorski cesarski namestnik častno kolajno župniku Iv. Mondiniju v Chioprisu, cerkovniku A. Trolu v Velikih Zabljah in grajskemu slugi A. Cijanju v Rubijah.

p Trst—Benetke in nazaj. Že javljeni vsakodnevni promet Lloydovih parnikov »Almissa« in »Metcoviche« med Trstom in Benetkami prične šele 1. junija in ne že 15. maja. Iz Trsta bosta vozila parnika o polnoči.

BULGARSKA POLITIKA IN DIPLOMACIJA.

Dnevnik »Bulgarija« v dolgi vrsti člankov zagovarja sedanjo bulgarsko vlado ter njeno politiko in diplomacijo. S solidno in samostojno politiko si je Bulgarija pridobila zaupanje cele Evrope. Vsled tradicionalnega prijateljstva do Rusije in vsled korektnega obnašanja nasproti Avstriji si je Bulgarija pridobila naklonjenost tripelentente in trozeve. Bulgarija je sedaj dosegla one ideale, katere so desetletja opevali bulgarski pesniki. Bulgarija je velika, slavna in ima veliko prijateljev. Vse to je dosegla sedanja vlada s svojo vojno silo in z modro politiko. — Popolnoma napačna so očitjanja, da je bilo dolgo premirje za Bulgarijo škodljivo. Bulgarija je v začetku decembra potrebovala premirja; zato se sme premirje smatrati za važno pridobitev bulgarske diplomacije. Premirje se je sicer nekoliko predolgo zavleklo, a Bulgarija je ves ta čas izvrstno izrabila v svojo korist.

Dr. Hruban o zunanji politiki in slovanškem časopisju glede balkanske vojske.

Češki katoliški poslanec dr. Hruban se je te dni o položaju tako-le izjavil: »V nobeni državi ni zunanja politika in njeni vspehi tako zelo odvisna od notranje politike, kakor pri nas v Avstriji. Vsaka zgrešena odredba, vsaka pogrška v notranji politiki povzroči lahko nepregledne posledice v zunanjem položaju monarhije. Ako hočemo, da bo naša politika v bodoče velikopotezna in trdna, smotrena in varna pred vsakim omahovanjem, ako hočemo, da bo naša monarhija svojo zgodovinsko nalogo v celem obsegu in z vseh strani vršila — potem se mora v notranji politiki marsikaj izpremeniti. Biti ne sme niti najmanjšega videza, da bi kaka narodnost vladala nad drugo, kamo-li da bi se to v resnici godilo. Nič ne žali tako kakor malenkostne odredbe, za nobeno stvar nismo tako občutljivi kakor za skrite šivankine bodljaje. Noben narod v Avstriji nima večjega interesa na obstoj monarhije kakor češki. Zato pa, da se le prevečkrat ne razumeti duše češkega ljudstva in se stori to in ono, kar mora češko javnost ozlovljiti in je pripravno, da tudi najlojalnejšim patriotičnim življenjem zagreni veselje do pozitivnega sodelovanja pri opravljanju skupnih poslov monarhije. In vendar je češki narod močna bramba za koristi države in nastije. V težkih dneh balkanske krize se je marsikaj zgodilo, kar je moralo še povečati vznevoljenje v češki javnosti. Pozabilo se je menda na to, da je čisto naravno, da večina narodov dogodka čisto drugače presoja — mora drugače presojeti, pri tem pa vendar ne gre preko okvirja velike državne ideje. Vsi hočemo močno mogočno Avstrijo, ravnozato pa češka javnost ni mogla odobravati hujškanja dunajskih listov. Saj je vendar naravno nerazumljivo, kako naj bi bil na primer ravno klic za popolno uničenje Črnog-

re v interesu monarhije. Nasprotno, z velikoavstrijskega stališča mora biti monarhiji kot taki ravno na tem veliko ležeče, da omogoči za bodočnost samostojno Črnogoro. Zakaj — je jasno. Tudi razmerje s Srbijo se mora urediti. To pa ni samo naloga zunanje politike, marveč mora tu predvsem notranja politika storiti svoje in pripraviti pota. Tu bi se moral dotakniti rane in govoriti o notranjih razmerah druge državne polovice. Tam je težišče naše zunanje politike, v kolikor gre za naše razmerje do balkanskih držav. V teoriji sicer lahko velja načelo, da takt in dobri okus prepovedujeta vtikanje v notranje razmere drugih držav, toda v praksi se tega načela zlasti pri nas ni mogoče držati, ker moramo nositi posledice zgrešene ogrske notranje politike in biti zanj pred vsem svetom soodgovorni. Zato morajo tudi tostranski faktorji vmes poseči, da bo v bodoče drugače. — Na Balkanu najbrže v kratkem zavlada mir. Pri nas v monarhiji se pa balkanska kriza šele začne. Da se tudi za nas mirno konča in se nam in Evropi zagotovi blagoslov miru — je vseh nas vroča binkoštna želja. Duh razsvetljenja naj pride nad vse, ki so in bodo poklicani, da pri tem sodelujejo. Njih bo odgovornost za bodočnost monarhije.

Ljubljanske novice.

lj Osebnost. Poljedelsko ministrstvo je imenovalo agrarnega geometra drugega razreda g. Fr. Avčiča v Ljubljani za agrarnega geometra prvega razreda, in agrarnega eleva g. Alb. Zakrajška v Ljubljani za agrarnega geometra drugega razreda.

lj Predavanje g. primarija dr. V. Gregoriča v Društvu zdravnikov danes izostane, ker je gosp. doktor obolel.

lj Tiho agitacijo uganja protestantska družba med ljubljanskim prebivalstvom s tem, da širi, razpečava in kolportira luteransko biblijo (sv. pismo). Tudi razne brošure in lističe (n. pr. »Veselo oznanilo otrokom«), ki jih je izdal neki Chraska s pomočjo angleške družbe, prinašajo otroci katoliških starišev v šole in na dom. Kar je še hujše: Nekateri katoliški fantiči so zahajali (če še, ni znano) celo v šolske prostore evangelijskega župnišča. Eden je n. pr. pripovedoval, da bo zastoj dobil obleko... Opozarjamo stariše, naj pazijo na svoje otroke, da jih nepoklicani protikatoliški faktorji ne bodo zapletli v luteranske mreže. — Protestantovske knjige, brošure in lističe pa kratkoma lo v peč!

lj Samo dopoldanski pouk hočejo vpeljati po ljubljanskih ljudskih šolah že sredi maja. O tem se nam piše iz učiteljskih krugov: Zadnjič enkrat je bilo nekoliko gorko (da bi le še večkrat bilo! Op. ured.), pa so se takoj začele tožbe: »Neznosna vročina, ubogi otroci!« (Predvsem so se smilili otroci »Uč. Tovarišu«.) »Zahtevamo takoj samo dopoldanski pouk!« — Tistim, ki jim je kaj do tega, da se izrabi šolski čas, so pa upravičeno nevoljni, ko se hoče takko hiteti s prikrajšanjem učnega časa; kajti ob samodopoldanskem pouku se mora črtati več ur in se še ostali čas potratiti z večjimi odmori. Najslabše je pa to, da se potem otroci, ki so brez pravega nadzorstva, cele popoldneve potikajo in potepajo okrog brez dela in brez koristi ter dostikrat zabredejo v nevarne družčine, učenje pa v takem času popolnoma na kol obesijo. Ako bi se ravnali po volji za šolo res vnetih faktorjev, bi se celo meseca junija in julija obdržal tudi dopoldanski pouk, saj je takih dni, ki so zares vroči, razmerno zelo malo. Kadar pa pritisne vročina, sta zadnji dve uri (od 10. do 12.) v solnčnih učilnicah prav tako topli, kot popoldne. Kako se gorkota in hlad menjavata, kažejo sedanji dnevi majnikov, ko je v jutro po šolskih sobah naravnost mrzlo. Le ne preveč občutljivosti in ozira na posamezne osebe, ki jim je osebno do tega, da sebi oskrbe proste popoldneve!

lj Prvo sv. obhajilo gluhonemih. Jutri, t. j. 16. t. m. bode v župni cerkvi sv. Petra prejelo 23 gojencev in gojenk gluhonemice prvo sv. obhajilo ob 8. uri. — Po mnogem naporu trudu učiteljskega osebja dotičnega zavoda so postali sposobni in sprejemljivi za potrebni nauk, katerega so z veseljem sprejeli in si v vsem prilaistili, tako da v tem oziru prav nič ne zaostajajo za normalnimi otroci.

lj Nogometna tekma za prvenstvo med Slovenci, katere je bila ob binkoštnih praznikih, je izpadla po hudem veleinteresantnem boju v prid ljubljanske »Ilirije«. Prvi dan je nastopilo kompletno prvo moštvo »Jugoslavije« in »Ilirije« in je bil rezultat 2 : 1 v prid »Ilirije«. Na binkoštni ponedeljek nastopila je pa »Jugoslavija« z štirimi rezervami proti takozvanem II. moštvu »Ilirije« in podlegla 0 : 2. Potemtakem

ima »Ilirija« najboljšo moštvo med Slovenci. Iz gornjih rezultatov se pa razvidi, da sta si I. in II. moštvi »Ilirije« precej enaki. Kakor se nam poroča, merili se bosta ti dve moštvi na praznik sv. Rešnjega Telesa in že danes opozarjamo ljubljansko občinstvo na to veleinteresantno tekmo.

lj Tatinski vajenec. Vrtnarju Korsiki na Rinski cesti št. 5 je iz nabiralnika večkrat nekdo dvignil denar ali nikdar ni mogel nikogar zaslediti in nikogar osumiti. Dne 13. t. m. na večer pa je zasledil svojega vajenca Vincencija J., kako je denar izmikal. Vajenca se je ovdilo sodišču, vendar ga je gospodar zopet vzel v uk nazaj.

lj Umrli so v Ljubljani: Viktorija Krainer, hči železniškega nadsprevodnika, 15 mesecev. — Ana Šemrov, kajzarjeva hči, 42 let. — Josip Belan, posestnik, 44 let.

lj Poročil se je kapelnik voj. godbe 27. pešpolka Anton pl. Zanetti z gdnco. Erno Lehner.

lj Za varstvo javnih nasadov in vrtov se mora zavzeti občinstvo samo. Vsak naj se izogne vsemu, kar bi le količak bilo na kvar nasadom, pa tudi nasproti drugim naj ne šteti s primernim svarilom, ako vidi, da se godi škoda. Predvsem naj se nihče ne dotika cvetja na gredicah in grmičevju in ne stopa naj se preko ograj; posameznik bi sicer ne napravil izdatne škode, toda vsi skupaj pa občutno oškodujejo nasade. Veliki škodljivci javnih nasadov in vrtov so tudi psi, ki prosto letajo. Mnogo pohodijo in razkopljejo ti psi, zato naj bi v javne nasade in vrtove nihče ne jemal s seboj psos drugače kakor na vrvi.

Iz slovanskega sveta.

Na železnici ponesrečeni srbski vojaški. Od mobilizacije od danes je na srbskih železnih radi lastne neprevidnosti ponesrečilo 20 vojakov.

Vodovod v Ohridu. Ohridčani zaje-majo vodo za vse potrebe iz Ohridskega jezera; ta voda je sicer sama na sebi izvrstna, toda nesnažna. Obč. odbor je poklical strokovnjaka Mirkovića, da prouči razmere za zgradbo vodovoda. Mirković je izjavil, da bi bila napeljava vode iz jezera radi potrebnega čiščenja predraga, pač pa je našel močne vrelce izvrstne vode pod samostanom sv. Petka; vodovod bo stal pol milijona.

Dom za revne delavske otroke v Belgradu zgradi Srbska ženska zveza pod pokroviteljstvom gospe Hartwig.

Bulgarski denar v Srbiji. Belgrajska trgovinska zbornica se je obrnila na finančno ministrstvo s prošnjo, da bi se rok za sprejemanje bulgarskega denarja pri državnih blagajnah podaljšal, ker je med ljudstvom še veliko bulgarskega denarja, zlasti med trgovci.

Nemcem v Rusiji se dokaj drugače godi nego Poljakom in polabskim Slovanom v Nemčiji, ki bi te narode najraje do zadnje duše iztrebila. Nemci, ki so naseljeni na Vzhodnem morju, uživajo vso podporo in naklonjenost Rusije. Imajo 2 vrsti srednjih šol: take, ki jih vzdržujejo občine, in šole, ki jih ustanavljajo nemška društva po Livonski, Estonski in Kuronski. Ta nemška društva so nastala zadnjih sedem let. Nemške šole imajo redno po 8 ali 9 razredov. Učni jezik je nemški; samo ruski jezik, ruska zgodovina in zemljepisje se poučujejo v ruskem jeziku. Zadnji razred je namenjen samo za ponavljanje in v njem je učni jezik ruski. Nemške šole imajo pravico, da učenci polagajo v njih zrelostne izpite v navzočnosti vladnega komisarja. Ruska vlada zahteva samo toliko, da znajo dijaki, ko dovrše šolo, dobro rusko. Poleg teh srednjih šol imajo Nemci dve učiteljski za oba spola, žensko obrtno šolo v Rigi in dve kmetijski šoli.

Bivši srbski učitelj — vseučiliški profesor v Ameriki. Dr. Pajo Radosavljevič, ki je dovršil osješko učiteljske in kasneje mnogo let učiteljeval v Slavoniji in Bosni, je imenovan za profesorja pedagogije na modroslovni fakulteti newyorškega vseučilišča. Radosavljevič se je kasneje posvetil vseučiliškemu naumom in študiral modroslovje na Nemškem, v Švici in v Ameriki; pridobil si je doktorat iz modroslovja, v Ameriki pa še posebej doktorat iz pedagogije. Spisal je mnogo temeljitih razprav.

Kako v Peterburgu kaznujejo arogantne oficirje. Iz Peterburga se poroča, da sta bila te dni odpuščena iz službe poveljnik ruskega križarja »Vojskovoje«, stotnik Sadu in pomorski poročnik Euler, in sicer zato, ker sta hodila po peterburških restavracijah in zabadla goste.

Tobak za srbsko vojsko. Uprava srbskega tobačnega monopola bo v kratkem vojaštvu brezplačno razdelila večjo količino tobaka.

Izseljevanje Srbov iz Srijema. Srijemski Srbi so se začeli trumoma seliti v Srbijo — svojo nekdanjo domovino, kakor sami pravijo, iz katere so pred stoletji zbežali pred Turki. To preseljevanje je postalo že prava manija; mnogi prodajajo svoja posestva takorekoč za nič. drugi pa za veliko

nizje cene nego je navada. Prodana srbska zemljišča kupujejo Nemci in Mažari, ki so se kar vrgli semkaj in tako kar čez noč ustanavljajo nove nemške in mažarske občine.

200 letnica stolne cerkve v Dubrovniku. Letos poteče 200 let, odkar je bila zgrajena stolna cerkev v Dubrovniku (leta 1713.).

Odlični ruski publicist umrl. Kakor poročajo iz Peterburga, je tam te dni umrl Leonid Aleksandrovič Polonsky v 80. letu svojega življenja. Polonsky je bil ugleden ruski časnikar, ki je dopisoval tudi velikim pariškim listom. Odlikoval se je tudi kot pisatelj. Spisal je več povesti iz življenja ruskega naroda.

Slovaška razstava na Dunaju. Minulo soboto, 10. t. m., je bila otvorjena na Dunaju razstava slovaških vezenin in pristne slovaške keramike. Obenem je razstavilo na imenovani razstavi 26 čeških umetnikov svoje umotvore. — Razstava je dokaj zanimiva.

Železnica Ferizović—Prizren—Djakovica se prične najbrže še letos graditi. Delalo se bo z največjo brzino in bo dela vodila vojna uprava.

Podzemne jame.

DELOVANJE »DRUŠTVA ZA RAZISKAVANJE PODZEMSKIH JAM V LJUBLJANI« LETA 1912.

Poročilo dolenjske sekcije.

(Pavel Kunaver.)

Jesensko jutro. Vlak drdra po po-bočju gozdnatih gora nad Račensko dolino vzhodno od Grosuplje. Potniku, sedečem ob oknu, se nudi krasen pogled navzdol. Vsa dolina je v meglah. Solnčni žarki trepečejo na oblakih valovih, nad katero slikovito molita dva otoka: grad Boštanj in cerkev na lepem Kopanju.

Pretrga se meglena odeja in tam pod vzhodnimi hribi zabliski jezero. Po dolgotrajnem deževju nateklo se je toliko vode, da je poplavlila lepo dolino. Skrivnostni svet je to, poln podzemskih vodnih potov, ki zbirajo dotoke in jih večinoma nevidno oddajajo tihim Krki, katere veliki viri za gorami tam na vzhodu napajajo to največjo reko Dolenjske.

Nikjer ne vidi opazovalčeve oko tudi v najhujših nalihih divjih hudournikov; bistrih potokov manjka in suša je huda šiba ondotnih prebivalcev. Apneni skladi Dolenjske so namreč silno porozni, voda jako lahko kemično deluje nanje in si išče tako le pot, ki pelje po razpokah navzdol. V neznanih globinah se zbira deloma nad neprodornimi plastmi, ali v vodnih podzemskih jamah. (Kateri izmed obeh slučajev deluje za Dolenjsko, še ni dogovano.) Pod zemljo teče dalje in če sežejo neprodorne plasti do zemskega površja, morajo tudi vodni tokovi na dan. Kadar pa tesni podzemski kanali po močnem deževju ne morejo požirati ogromne množine vode, izstopi ta v globoko ležečih dolinah in poljih iz skrivnih svojih potov na dan in poplavi pokrajino. Uničen je poljedelčev trud.

Vsako leto se pojavlja v treh največjih kraških poljih na Dolenjskem: v Račenski dolini, Dobrem polju in v Ribniški dolini. Pred več leti je bila povodenj v Račenski dolini tako silna, da so se ljudje v čolnih vozilih iz Male Rače do Grosuplje, to je približno 6 km. To je danes nemogoče, ker je poskrbljeno za boljši podzemski odtok Rače.

Preveč bi bilo tu naštevati znamenitosti ondotnega sveta. Raziskati njegova čuda, najti podzemelske odtoke vode, ki tako brezšumno takoj izgine z razvitega površja, to nalogo si je nadelo gori imenovano društvo. To nalogo, ki so jo na Kranjskem vršili znameniti možje-učenjaki, ki jih ceni znanost, naj se le omenijo imena: kakor dr. Schmidl, v. Haner, v. Moysisoviz, dr. Cvijič, Martel, Krau, Putick i. dr. Sinovi domovine so malo delali na tem polju!

Tri leta vrši društvo tiho delovanje. Z veliko vneto je vodil dela dve leti pri gori imenovani sekciji dr. Cerka. Nehila usoda ga je prežgodaj iztrgala društvu in tovarišem.

Pod njegovim vodstvom se je preiskalo veliko število prepov (jama Luknja, znanstveno ime Aven), ki drži do zaprtih podzemskih, od vodnih tokov zapuščenih jam. Najgloblji izmed njih je bila Marijanskica (84 m) nad Predolami. Priti do talne vode je bilo geslo preiskovalcev. Ni se našlo te. V skromnih razpokah se izgublja voda, ki pada ob deževju v obliki slapa s stropa.

Veličastno krasoto so našli v 74 m globoki Žigloviči nad Ribniško dolino.

Izmed ostalih je bilo treba omeniti še Pimašco (64 m) blizu Velikih Lipljen, Kevderc nad Predolami, Lisična istotam, Lochackerloch pri Kukovi vasi na Kočevskem itd. V družbi z g. Perkotom iz Postojne se je natančno preiskala prilično 50 m globoka in 1600 m dolga vodna Falkenhaynova jama pri Lazah nad Planinski dolino.

Kljub vsem naporom se ni posrežilo priti do kakega podzemskega toka.

Po smrti dr. Cerka so njegovi tovariši nadaljevali započeto delo. Leta 1912. se je preiskalo okoli 40 jam. V prvi vrsti je bil namen, priti do morebitnega jamskega sistema, ki naj se nahaja pod pogorjem, delečim Ribniško dolino od Dobrega Polja in to od Krke. Po važnih barvalnih poizkusih je bilo doganjano z varilom, da oddaja Ribniška dolina svojo vodo pod Dobrim Poljem Krki.

Le na nekaterih krajih se v Ribniški dolini izginole vode prikažejo v Dobrem Polju:

1. v Podpreški jami (z velikanskim vhomom), ki je ravna. Voda se še pred vhomom ponižuje in izgine v tesnih kanalih, kjer je ni mogoče zasledovati. Navzgor se je zasledovalo tok na karbidnih kotlih, dokler ni segel strop prenizko do vode;

2. V Kompoljski jami. Dnevna luč sega prav do vode, ki je Ribniški Zlebič (dokaz: barvanje in ob povodnji nanešeni pesek in leseni delci od onostranskih žag.) Jamo se je zasledovalo v goro vsled globoke vode zopet na kotlih do sifona.

3. V Potiskavcu, ki je kakor obe gori omenjeni jami v podnožju hribovja med Dobrim Poljem in Ribniško dolino in sicer na strani prvega. Prekrasne kanale, pričajoče o silnem pritisku vode in njeni kemični moči, se vsled nedostatka priprav dosedaj še ni preiskalo, zgodilo se bo to v doglednem času.

V zvezi s temi vodnimi jamami so tudi vsi ostali preiskani prepadi, vendar nikjer ne neposredno. Silno ozke razpoke peljejo iz tal teh jam v neznano globino k domnevanim vodnim tokom, nahajajočimi se pod gori omenjenimi gorskimi hrbti.

Izmed preiskanih prepadov nekaj važnejših: Krviška Okroglica (93 m), ki bi bila po svojem v tri stopnje predeljenem vходу prištevati k tipu jame pri Trebiču, žal pa nima vode in je tako le nekaj kombiniran Aven. Tu se je našlo krasne inkrustacije listja in vejic.

Žegnana jama (30 m), na katero se veže pravljica iz starodavnih časov.

Trunčeva jama (43 m), kraljica (26 m), jama pri Laški stezi in ona na Reškovem svetu so zaenkrat le v množici nepreiskanih jam, v katere je v prvo stopila človeška noga.

Posebno bogat na prepadih je severnozahodni del Platon koren (tako imenujem pogorje med Krko in Dobrim Poljem), kjer so se dosedaj preiskale blizu skupaj ležeče: jama na Žunivcih (36 m), Okroglica na Plehu (18 m) in po 20 m od te oddaljene Skrinjica (29 m) in široka jama (56 m). Zadnja je podarila preiskovalcem lepo inkrustirano jelenovo rogovje, ki se hrani v deželnem muzeju.

Preiskovanja se bodo vršila dalje; izvršila se bodo kolikor mogoče natančno, da se bo ustreglo hidro- in geografu. Vendar v enem je težavno. Onih, ki bi se zanimali za dela v tem čudovitem podzemskem svetu in onih, ki bi podpirali društvo v njegovih težnjah, je malo, mnogo premalo! Seveda, društvo deluje tiha za spoznavanje naše lepote, vseh krasot polne domovine in ta dela v globini so težavna. Pa plod in užitek mnogokrat velikega truda sta neprepeljljiva; kajti kar nudijo skrivnosti podzemlja, se ne da popisati; krasote onega sveta so nastale skrite v večni temi, in kdor jih hoče videti, se mora potruditi sam k njim v temino iz solnčno obsijanih pokrajin.

Zadnje vesti.

IZJEMNO STANJE V BOSNI ODPRALJENO.

Dunaj, 15. maja. (Oficielno.) Danes se je izjemno stanje v Bosni in Hercegovini odpravilo, ker je vsled predaje Skadra velenja konflikt, ki je do proglašanja izjemnega stanja v Bosni kot sosedni deželi Črne Gore in Srbije privedel, odstranjen.

PREMIRIJE ZOPET PODALJŠANO.

Carigrad, 15. maja. Premirje med Turčijo in Bulgarijo se je zopet podaljšalo, in sicer do 28. t. m.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 15. maja. Danes dopoldne se je zopet sešel državni zbor. Nemško-nacionalna zveza, poljski in češki klub ter kr-

ščansko-socialna zveza so vložili interpelacije o zunanjem položaju in vsi zahtevajo, da se rezervisti čimprej odpuste. Vložene so tudi interpelacije o delovanju literarnega biroja zunanjega ministrstva.

Sejo je otvoril dr. Sylvester, izrekel obžalovanje nad umorom grškega kralja in prosil za pooblaščenje, da izreče nad tem činom grški vladi sožalje parlamenta potom zunanjega ministra.

Nato se je postava o zapiranju trgovin izročila obrtnemu odseku in se je razpravljalo o nujnem predlogu glede stanarine državnemu uradništvu.

Opoldne se je zbral konvent seniorov, da se določi delovni program zbornice.

Groß in Fink sta zahtevala, naj zbornica reši mali finančni načrt, Conci pa je zahteval, naj plenum še do poljetja sklene laško fakulteto. Temu so odločno ugovarjali Jugoslovani. Dr. Kramar je izjavil, da se mora parlamentu dati prilika, da se izjavi o zunanji politiki, sicer pade zbornica na nivo okrajnega zastopa.

V ponedeljek pridejo na vrsto poročila legitimacijskega odseka. V torek predloži vlada budgetni provizorij in se domneva, da bo grof Stürgkh svojo izjavo o zunanji politiki podal pri tej priliki.

BERCHTOLD IN JAGOW.

Dunaj, 15. maja. Cesar je sprejel danes grofa Berchtolda in nemškega državnega tajnika za zunanje zadeve skupno v avdijenci.

GALIŠKI NAMESTNIK.

Dunaj, 15. maja. Dr. Korytowski je odložil svoj državnozbornski mandat.

ČEŠKO POSOJLO V FRANCIJI.

Praga, 15. maja. Deželni finančni referent Franc Pinkas se pogaja s francoskim kapitalom za posojilo 24 milijonov kron po 5 1/2%.

NORE SUFFRAGETE.

London, 15. maja. Suffragete so poslale višjemu sodniku Benettu dozo z bombo, ki pa ni razpočila.

USMRČEN MORILEC.

Pariz, 15. maja. V Bethunu so obglavili nekega Cromondo, ki je bil umoril neko 10 letno deklico.

IZJAVA.

Dne 10. t. m. je priobčil »Slovenec« dopis, poslan iz Divače, pod naslovom: »Nedeljski počitek in država«. Podpisani s tem izjavljam, da jaz nisem napisal omenjenega dopisa, kar more izpričati slavno uredništvo. Sicer sem tudi jaz opazil, da se ob nedeljah in zapovedanih praznikih skozi Divačo vozijo težki vozovi, tudi sem v tej zadevi že opominjal, toda kakor rečeno, zgoraj omenjenega dopisa jaz nisem niti sam napisal, niti komu rekel, da naj ga napiše.

V Divači, dne 12. maja 1913.

Josip Svetič, župnik.

Vajenca

za izdelovanje orgel sprejme takoj Ivan Milavec, Ljubljana Linhartova ulica. 1515

Steckenpferd-lilijino mlečno milo

je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsakdan priznanice. Dobi se povsod à 80 vinarjev.

Št. 1005.

Mestna občina Škofja Loka razpisuje službo mestnega stražnika

z letno plačo 730 kron in pavšalom za obleko in obutev 90 kron.

Priložiti je treba domovinski list, npr. vrstno spričevalo in spričevalo dosedanje službe. Prednost imajo dosluženi vojaki.

Prošnja naj se vloži na mestno županstvo

do 5. junija t. l.

Službo je nastopiti 10. avgusta.

Natančnejše informacije daje mestno županstvo.

Mestno županstvo Škofja Loka

dne 13. maja 1913.

Morsko kopališče za gg. duhovnike

na

Glavotoku

(otok Krk, Istra).

Lep razgled na morje. Ugodna samota. Dnevna zveza z Reko in bližnjimi mesti. Parobrodna postaja. Cerkev in pošta v hiši. Cene zmerne.

Kdor želi priti, naj se preje prihlasi.

Navodila in pojasnila daje

predstojnik samostana.

1514

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Puhalina v 24 urah v mm
14	9. zveč.	738-2	13-4	sl. jvzh.	del. obl.	
15	7. zjut.	738-5	8-4	sl. jvzh.	jasno	0-0
	2. pop.	737-3	20-8	m. jzah.	"	

Srednja včerašnja temp. 13-1°, norm. 13-9°.

Rogaški

Tempel

Styria

Donati

vrelec. Ojetelčna namizna pijača z obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmenjavo snovi.

Zelo koncentriran medicinski vrelec, priporočljiv pri kroničnem želodčnem kataru, zaprtju, Brightovih ledicah, vrančnik oteklinah, jetrni trdnosti, slati, anovulacijskih boleznih, kataris dihalnih organov.

Zdravilen vrelec največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obstipaciji, žolčnih kamnih, tošči, trganju, sladkorni bolezni

Najmočnejši prirodni vrelec magnezije-glauberske soli.

Zaloga:

Mihael Kastner in A. Šarabon, Ljubljana.

Glavnik za barvanje las

Potom priprostejša česanja se pobarvajo si vi v rdeči lasje pristno plavo, rujavo ali črno. Popolnoma neškodljivo! Rabljivo leta in leta. Na tisoče v rabi. Komad K 5-.

Razpošilja: I. SCHÜLLER, Dunaj III, Krieglbergasse 6 II. 1187

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Rla-mazilo. — Cena lončuk z jamstvenim pismom 1 krono. 336

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160 Ogrsko

Odda se takoj mala, dobro vpeljana trgovina z mešanim blagom

v Ljubljani. — Potrebna glavica K 1500.— do K 2000.—. Poizve se pri trdku H. Richter, Ljubljana, Cojzova cesta. 1510

Priprosta sobarica ali gospodarica.

Zdravnik z materjo, potujoč preko Ljubljane na oddih v zdravilišče Gradež pri Trstu išče za poldrug mesec simpatično sobarico ali gospodarico. Brezpogojno se zahteva le krepka, postavna ženska, preprosta in meščanka, 23 do 28 let stara, z dobrimi spričevali ali priporočili, izredno skromna. Plača na mesec zelo povoljna in dobra oskrba. Mora takoj odpotovati v Gradež. Le take, ki v vsakem oziru popolno ustrezajo gorenjim, naj se predstavijo; druge se brezpogojno odklonijo. Predstaviti se je takoj le do petka, Miklošičeva cesta št. 8, 1. nadst. levo soba št. 1. 1513

KNJIGOTRŽTVO.

Slovarček nemškega in slovenskega jezika, izdal dr. Janko Šleibinger, c. kr. profesor, je tako skrbno in pregledno sestavljen, da bo služil vsakemu, posebno pa še samouku in šolski mladini bolje nego drugi slovarji; to pa zato, ker je pri vsaki besedi povedano, kako spreminja beseda svojo obliko v praktični govorici. S samo besedo večkrat samouku ni veliko pomaganega, zato je bil silno potreben slovarček, ki navaja nepravilne oblike pri sklanjanju samostalnikov, spregatvi glagolov itd. in je torej Šleibingerjev slovarček za samouka in šolsko mladino, ki se mora tudi večkrat hudo boriti s težavami nemškega jezika, naravnost neprecenljive vrednosti. Zato naj stariši kupijo svojim otrokom ta slovarček, če hočejo, da bodo otroci v nemščini dobro napredovali. Mnoga skrbna šolska vodstva so naročila slovarček v velikih množinah, kjer pa šolska vodstva v tem oziru še niso ničesar ukrenila, naj stariši sami slovarček omislijo, da zagotovijo otrokom boljši napredek v nemščini. Ker se prodaja slovarček v velikih množinah, ima tako nizko ceno, da je tudi v tem oziru nedosežen; če bi se bil slovarček tiskal samo v onem številu kakor navadno tiskajo slovenske knjige, bi mu bila cena več nego še enkrat večja. 1 K 20 vin. za broširan, oziroma 1 K 80 za vezan izvod (po pošti 20 vin. več) bo vsak lahko utrpel. Slovarček se naroča v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

GLASBA.

Za praznik presv. Rešnjega Telesa in njega osmino:

Foerster Ant. 12 pange lingua-tantum ergo za mešan zbor. Part. K 180, gl. po 40 h.

Hladnik Ign. op. 36. Laudes Eucharisticae za mešan zbor. Part. K 1—.

Gerbič Fr. 12 Pange lingua-tantum ergo za mešan zbor. Part. K 180, gl. po 40 h.

Kimovec Fr. Rihar senatus za mešan zbor. Part. K 3—, gl. po 40 h. Obsega med drugimi različni napevi tudi več himen, ki se pojo pri štirih postajah procesije na Telovo.

Mihelič Al. Laudes Eucharisticae za mešan zbor. Part. K 1—.

Gruber J. 12 eucharistische Gesänge za mešan zbor. Part. K 3—, glasovi po 36 h.

Lipp Alban. 12 Frohnleichnamsgesänge za mešan zbor. Part. K 168, gl. po 30 h.

Foerster Ant. 10 evharističnih pesmi za mešan zbor. Part. K 2—, glasovi po 40 h.

Hribar p. Angelik. Obhajilne pesmi za mešan zbor. Part. K 2—, glasovi po 40 h.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Tesači

love takoj za več let delo za tesače tramov v gozdu, v akordu. Pisma na upravištvu „Slovenca“ pod št. 1481. 1481

Hiša

v Vižmarjih št. 25

obstoječa iz 3 sob in vseh pritliklin se odda v najem. Več se poizve ravnotam.

Avtomatična past!

Za podgane K 4—, za miši K 240, ujam brez nadzorstva do 50 komadov v eni noči. Past za ščurke edina te vrste, na katero se ujame na tisoče ščurkov v eni noči, a K 240. Povsod najboljši uspeh. Pošilja po povzetju Frane Humana, Dunaj, 2. Belik, Alologassa 3/24. Mnogo pohvalnih pisem. Pred manj vrednimi ponarejenji se svari. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23446. 215

Moderno zidana, solnčno ležeča

hiša

ki je še 16 let davka prosta, na najlepšem kraju v Ljubljani, z velikim, krasno zrajanim vrtom, z dvema lepimi stanovanji po 4 sobe s kopeljo itd., se jako ugodno prodaja.

Več se poizve v upravištvu tega lista pod št. 1254. (Znamka za odgovor.)

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Sanatorij „Mirni dom“
priporočan od zdravnikov, sprejema bolnike na živcih, tudi nevarne slušaje, histerične, bolne na srcu, želodcu, pa lake, ki so samo okrepčanja potrebni. — Cene so zmerne.
Vpraša naj se pri
Dr. Fran Ceh, Gornjask. Kungola pri Mariboru. 1204

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Dergano, primar. I. klr. odd. dež. boln.

Koncertni klavir

(Ehrbar), zelo dobro ohranjen, se radi pomanjkanja prostora ceno prodaja. — Naslov se poizve pri upravi „Slovenca“ pod št. 1480. (Znamka za odgovor.) 1480

KRAPINA-TOPLICE (Hrvaško)

Pojasnila in prospekte pošilja gratis ravnateljstvo

lečijo trganje, revmatizem, ischias. 1026

Izgotovljene obleke

površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke, kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nadstropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Skofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škofijo 3 nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici trdnje R. Miklauc. 767

Ugodna prilika.

Važno za lastnike žag, tovarn, mlinov itd. 1491 (3)

Pri postojnski jami se prodaja vsled razpusta obrati sledeče:

- 2 še jako dobro ohranjena stroja na par, izdelana od trdnje Wolf, Magdeburg-Buckau vsaka je za 45 HP.
- 2 zraven spadajoči dinamo,
- 1 večja še prav dobro ohranjena stružnica za kovino,
- 4 manjši dinamo,
- 2 črpalnici za napeljevanje obratne vode itd.

Vsakemu reflektantu je na prosto voljo dano ogledati si navedene stvari na licu mesta.

Vsa nadaljnja pojasnila se izvedo pri jamski upravi v Postojni.

Postojna, dne 8. maja 1913.

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke

I. KETTE
Ljubljana
Franc Jožef. cesta št. 3

Cilindri
Klobuki
Slamniki
Čepice
Kravate
Rokavice
Nogavice
Naramnice
Žepne
robce
Srajce itd.

Vse potrebščine za tenis, lov, turizmo i. t. d. v lepi izbiri in zmernih cenah.

Avtomobilna zveza

Idrija, Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:
ob 6— zjutraj
" 12— opoldan
" 3:30 popoldan

Prihod v Logatec:
ob 7:50 zjutraj
" 1:40 popoldan
" 5:10 popoldan

Odhod iz Logatec:
ob 8:30 zjutraj
" 2:30 popoldan
" 6:30 zvečer

Prihod v Idrijo:
ob 10:30 zjutraj
" 4— popoldan
" 8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	" 1:50	" 1—
Godovič-Hotodrsica	" 1:50	" 1—
Hotodrsica-Logatec	" 1:50	" 1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razr.	II. razr.
Idrija-Logatec ali naspr.	K 3—	K 2—
Idrija-Godovič	" 1:50	" 1—
Godovič-Hotodrsica	" 1:50	" 1—
Hotodrsica-Logatec	" 1:50	" 1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Novosti

ženske in moške obleke

v veliki izbiri

768 pri

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Proda se dobro idoča

pečarska obrt

z veliko trgovino posode, s 4—5 pomočniki, 60—100.000 K letnega prometa, velikim številom odjemalcev, tudi na Kranjskem. Cena 3000 K. — Zaloga posebej le proti gotovini, v Celovcu v bližini »Narodnega Doma«. — Vprašanja sprejema uprava lista pod št. 795.

Tovarne za Asbestskrilj „Zenit“

družba z omejeno zavezo Mor. Zumberk dobavljajo najboljši in najcenejši

krovski material.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana. Dunajska cesta 73. 249

Fotogr. aparate

in vse potrebščine ima v zalogi

„Adrija“ drogerija in fotomanufaktura v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5. Zahtevajte cenike! 1431 Zahtevajte cenike!

Cefiri. 1053 Kanafasi.

1913 Ne smeje pozabiti! 1913

Dobro in pristočno blago vsekod najbolje in najceneje kupi naravnost pri izdelovalcu.

Kdor rabi lanene in bombažaste kanafase, cefire, rjuhe, damaste batiste, svilo, atlase, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano kraščansko trdnjo

Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45 v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštnine prost. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefirja, delnja, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 metrov za 16 K, prve vrste za 20 K, finejše vrste za 25 K franko po povzetju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — Srajce za gospode iz cefirja ali exordia 1 komad K 180, 220, 260, 3—, 4— in 450. Pri naročilih zadošča navedba širine vrata. Dopolnje se slovensko. V enem letu nad 500 priznamic od Slovencev.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem. Sedlja od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža—Toplice. Akratov vrelc 38° C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode na dan. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopelji. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gostogozdnata okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 976 66

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.